

Mervi Leminen ja Marja-Liisa Ruotsalainen (toim.)

LAADUKKAASTA KOULUTUKSESTA nopeammin työelämään

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU

Karelia-ammattikorkeakoulun julkaisu B,
oppimateriaaleja ja kokoomateoksia: 44

LAADUKKAASTA KOULUTUKSESTA nopeammin työelämään

Mervi Leminen ja Marja-Liisa Ruotsalainen (toim.)

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU 2015

Joensuu

SISÄLTÖ

Esipuhe **6**

Foreword **8**

Yhteistyön askelmerkit **10**

MERVI LEMINEN

Yhteistyötä työelämän parhaaksi **14**

HARRI MIKKONEN JA RIITTA VÄISTÖ

Vientitoiminnan mahdollisuudet **22**

PETRI RAIVO JA ILKKA PIRSKANEN

Yhdessä kehittäen - yhteistä kehittämistoimintaa **26**

ANNE KARPPINEN JA MERVI LEMINEN

Ohjausta työelämään, siis älykkäästi töihin **28**

MARJA-LIISA RUOTSALAINEN JA HANNE HUSSO

AMK+ näytöillä nopeammin työelämään **32**

NIINA PENNANEN

Tiimioppiminen lisää opiskeluviihtyvyyttä **36**

HELI PETSALO-TIRKKONEN JA KAISA SISSONEN

Tekemällä oppii – myös opettaja **40**

MARI KARJALAINEN JA TIMO RUI

Yhteistyön jatkuminen **44**

MERVI LEMINEN JA MARJA-LIISA RUOTSALAINEN

Julkaisusarja B:44
Julkaisusarjan vastaava toimittaja Kari Tiainen
Toimittaja Mervi Leminen ja Marja-Liisa Ruotsalainen
Graafinen suunnittelu ja taitto Salla Anttila
Valokuvat Tuukka Pakarinen, ellei toisin mainittu

© Tekijät ja Karelia-ammattikorkeakoulu

Tämän teoksen osittainenkin kopiointi on tekijänoikeuslain mukaisesti kielletty ilman nimenomaista lupaa.

ISBN 978-952-275-196-6 (painettu)
ISBN 978-952-275-197-3 (verkkojulkaisu)
ISSN-L 2323-6876
ISSN 2323-6876

Joensuu, LaserMedia Oy, 2015

Karelia-ammattikorkeakoulu - Julkaisutoiminta
julkaisut@karelia.fi
<http://www.tahtijulkaisut.net>

ESIPUHE

Karelia-ammattikorkeakoulu ja Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä ovat strategisia kumppaneita, jotka ovat tehneet yhdessä pitkäjänteistä kehittämistyötä yhteisten tavoitteiden mukaisesti. Yhteistyö on konkretisoitunut yhdessä määriteltyihin teemoihin, jotka tähtäävät opintojen sujuvaan etenemiseen ja valmistumisen jälkeiseen työllistymiseen, parhaiden käytäntöjen jakamiseen ja yhteiseen kehittämiseen sekä kilpailukykyisen ja laadukkaan toiminnan toteuttamiseen.

Strateginen yhteistyö on määritelty yhteistyösopimuksin ja yhteisen johtoryhmätyöskentelyn kautta. Yhteistoiminta on ollut avointa ja molempia osapuolia hyödyttävää. Toiminnassa on korostunut luottamuksen ilmapiiri ja yhteinen tahtotila. Molemmat koulutusorganisaatiot toimivat Pohjois-Karjalassa ja haluavat yhteistyöllä palvella entistä paremmin alueen elinkeinoelämää ja varmistaa omalta osaltaan osaavan työvoiman saatavuuden alueen tarpeisiin.

Yhteistyö on resursoitu monikanavaisesti, mutta tärkeimpänä yhteistyön mahdollistajana on toiminut Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä erilliserärahasto ”Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään” -hankkeelle. Hanke on mahdollistanut laajamittaisen, useita toimijoita sitouttavan ja toimintoja kehittävän toteutuksen. Yhteistyötä on toteutettu myös rakennerahastohankkein ja omalla rahoituksella.

Tässä julkaisussa tuodaan esille strategisen yhteistyön kokonaisuutta vuosina 2014 – 2015 ennen kaikkea Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään -hankkeen toteutuksen puitteissa. Kaikesta yhteisestä kehittämistoiminnasta ei ole kirjoitettu artikkeleita, mutta artikkelikoosteeseen on pyritty valitsemaan keskeisiä kehittämisteemoja ja niihin liittyviä yhteistoimintoja.

Yhteistyön askelmerkit artikkelissa Mervi Leminen rakentaa kokonaiskuvan Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään -hankkeesta. Leminen työskenteli hankkeen projektipäällikkönä toukokuulle 2015 saakka, jonka jälkeen hän on toiminut maakuntakorkeakoulukoordinaattorina Karelia-amk:ssa. Hän kuvailee artikkelissa hankkeen tavoitteita ja toimintaa laajasti. Seuraavissa artikkeleissa tätä kokonaiskuvaa tarkennetaan eri osa-alueilta.

Karelia-amk:n palveluliiketoiminnan päällikkö Harri Mikkonen ja Pohjois-Karjalan aikuisopiston aikuisopetusjohtaja Riitta Väistö tuovat vahvasti esille koulutusorganisaatioiden aluetta palvelevan roolin artikkelissaan Yhteistyötä työelämän parhaaksi. He myös kuvaavat laajasti yhteistyön merkitystä eri näkökulmista sekä koulutuspoliittisesti että oppilaitosten käytännön toimijoiden arjen tekemisessä.

Vientitoiminnan mahdollisuudet artikkelin kirjoittajat Karelia-amk:n rehtori Petri Raivo ja Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän johtaja Ilkka Pirskanen johtavat organisaatioita, joten heidän näkemyksensä perinteisen oppilaitostoiminnan laajentamisen mahdollisuuksista kansainvälisille markkinoille, osaamisen vientinä, perustuu monipuoliseen pohdintaan. He myös tuovat hyvin esille miten kilpailukykyä kansainvälisillä markkinoilla voidaan kehittää yhteistyössä.

Yhteistä kehittämistoimintaa kuvaavassa artikkelissa organisaatioiden hanketoimintaan vahvan panostuksensa antaneet Anne Karppinen ja Mervi Leminen tuovat esille yhteisen hankesuunnittelun tärkeänä elementtinä yhteisten tavoitteiden saavuttamisessa. Karppinen työskentelee Pohjois-Karjalan Koulutuskuntayhtymän suunnittelujohtajana ja Leminen toimii Karelia-amk:ssa maakuntakorkeakoulukoordinaattorina.

Yhteisen kehittämistyön tuloksena suunniteltiin hanke: Work Smart – Älykkäästi töihin. Älykkäästi opiskelijoita kohti työelämään luotsaavat Work Smart -hankkeen vastuuhenkilöt, PKKYn hankeasiantuntija Hanne Husso ja Karelia-amk:n projektipäällikkö Marja-Liisa Ruotsalainen, kertovat hankkeen opiskelijoiden työllistämistä edistävästä toimista ensimmäisen vaiheen toteutuksesta kuluvalta vuodelta sekä avaavat syvemminkin työelämän murroksen vaikutuksia työllistymiseen ja rekrytointiin.

Nopeammin työelämään AMK+ -näytöillä artikkelissa projektisuunnittelija Niina Pennanen Karelia-ammattikorkeakoulusta kuvaa uudenlaisia toimintatapoja kehitetäessä opiskeluvälillä ammatillisesta koulutuksesta ammattikorkeakouluun. Amk+ näyttöjen toteutumisen myötä amk-tutkinnon suorittaminen voi nopeutua jopa vuodella. Tämä edistää vahvasti Suomen hallituksen tavoitetta lyhentää opiskeluaikojä ja saada osaavaa työvoimaa maan kilpailukykyä kasvattamaan.

Tiimioppimisen merkitystä uutena pedagogisena lähestymistapana, opiskelijaviihtyvyyden lisääjänä ja yhteishengen vahvistajana kuvaavat Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymästä projektipäällikkö Heli Petsalo-Tirkkonen ja opettaja Kaisa Sissonen. Tiimioppimista on haluttu yhdessä viedä eteenpäin molemmissa organisaatioissa mm. opettajien osaamista kehittämällä ja parhaista käytännöistä oppimalla.

Pedagogisten ratkaisujen digitaalisesta kehittämisestä ja opettajan tekemällä oppimisesta mobiilisovelluksia hyödyntäen kertovat projektipäällikkö Timo Rui Karelia-amk:sta ja projektityöntekijä Mari Karjalainen Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymästä artikkelissaan Tekemällä oppii – myös opettaja.

Yhteistyön onnistumisen kokemuksista ja yhteistyön tulevaisuudesta Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään -hankkeen päättymisen jälkeen ovat kirjan toimittaneet Mervi Leminen ja Marja-Liisa Ruotsalainen kirjoittaneet artikkelin ”Hyvä kumppani opettaa hyviä käytäntöjä”, joka perustuu hankkeen johtoryhmän jäsenten haastatteluun. Haastatellut henkilöt olivat Karelia-amk:sta

rehtori Petri Raivo, vararehtori Pekka Auvinen hallinto- ja talousjohtaja Eero Elsinen ja tutkimus- ja kehittämisjohtaja Anne Ilvonen sekä Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymästä johtaja Ilkka Pirskanen, kehitysjohtaja Jatta Herranen sekä suunnittelujohtaja Anne Karppinen. Artikkelissa tulee vahvasti esille keskinäinen luottamus ja tahtotila strategisen yhteistyön jatkumiseen.

Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään -hanke on kokonaisuudessaan tarjonnut laajamittaisen yhteistyön mahdollisuuden oppilaitosten välille, luonut yhteistyöverkostoja ja näkemyksiä avartavaa ja käytäntöjä kehittävä tekemistä henkilöstön kesken. Luottamus-pääoma, yhteisöllisyys, yhteinen etu ja yhteistyön lisäarvo näkyvät paitsi oppilaitosten käytännön arjen toiminnassa

YHTEISTOIMINTA ON
OLLUT AVOINTA JA MOLEMPIA
OSAPUOLIA HYÖDYTTÄVÄÄ.
TOIMINNASSA ON KOROSTUNUT
LUOTTAMUKSEN ILMAPIIRI JA
YHTEINEN TAHTOTILA.

niin myös kumppanien kanssa tehtävässä työelämäyhteistyössä. On ollut ilo tehdä yhteistyötä katse suunnattuna tulevaisuuteen!

Joensuussa 13.11.2015

Mervi Leminen ja Marja-Liisa Ruotsalainen

FOREWORD

Karelia University of Applied Sciences (Karelia UAS) and North Karelia Municipal Education and Training Consortium are strategic partners which have commonly defined long term objectives. Cooperation between them has been implemented under several themes: fluent progress of the studies, quick employment of the students, entrepreneurship, shared practices, research and development as well as competitiveness in the market.

Strategic cooperation between Karelia UAS and the consortium is defined by a cooperation contract and steered by a shared executive team. This project called “From High Quality Education Faster into Working Life” was the biggest joint project so far, and the efforts taken place during the project were in the common interest of both organizations. In addition, further joint projects were planned during the project and inspired by it.

THE PEOPLE HAVE THE
COOPERATION POWER, THEY
HAVE THE WILL AND THE TRUST!
THIS CAN BE SEEN IN ALL THE
COOPERATION ACTIVITIES.

This publication sheds light on the wide range of cooperation activities, the results achieved and the good practices shared during the project. It also aims to describe the trust and good spirit between the organisations and the people conducting the actual work. The effective and solid cooperation can hopefully also be seen from the perspective of the reader. We are convinced that the future of this cooperation looks bright.

We would especially like to thank the project financing body: Ministry of Education and Culture. Also, the cooperative organizations have financed a part of the cooperation themselves. Some of the cooperation has been supported by the European Union Structural Funds and National financing (Centre for Economic Development, Transport and the Environment (ELY Centre) of North Karelia). Without the support and funding, many cooperating activities would have been impossible or the results would have been significantly more modest.

The people have the cooperation power, they have the will and the trust! This can be seen in all the cooperation activities. Trust and good intentions also enable us to achieve our common goals. The cooperation continues further!

In Joensuu 13 November 2015,

Mervi Leminen and Marja-Liisa Ruotsalainen

YHTEISTYÖN ASKELMERKIT

Karelia-ammattikorkeakoulun ja Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän yhteistyö on konkretisoitunut laajalla rintamalla. Strategisen yhteistyön koordinoinnista huolehtii yhteinen johtoryhmä, johon Kareliasta kuuluu rehtori Petri Raivo ja vararehtori Pekka Auvinen, tutkimus- ja kehittämisjohtaja Anne Ilvonen ja hallinto- ja talousjohtaja Eero Elsinen sekä PKKY:stä kuntayhtymän johtaja Ilkka Pirskanen, kehitysjohtaja Jatta Herranen ja suunnittelujohtaja Anne Karppinen. Yhteistyötä ovat tehneet konkreettiseksi useat teemoitetut työryhmät ja tiimit, jotka koostuvat kummankin organisaation asiantuntijoista. Yhteistyötä tukemaan on saatu strategista rahoitusta Opetus- ja kulttuuriministeriöltä Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään -hankkeen muodossa sekä muuta hankerahoitusta esim. Sujuva väylä ammatillisesta koulutuksesta ammattikorkeakouluun, Work Smart – Älykkäästi töihin, Paletti ja Biojalostuksen demoverstas. Yhteistyön tekemiseen on olemassa positiivinen tahtotila ja tekemiselle on asetettu selkeät tavoitteet ja askelmerkit.

Sujuvasti toiselta asteelta korkeakouluun

Tavoitteena molemmilla organisaatioilla on sujuvoittaa opiskelijoiden siirtymistä toisen asteen koulutuksesta ammattikorkeakouluun. Ammattikorkeakouluun tulee vuosittain suuret virrat opiskelijoita suoraan toisen asteen ammatillisesta koulutuksesta. Tavoitteena on tätä reittiä tulleiden kokonaisopiskeluajan lyhentäminen jopa vuodella. Tämä vaatii paljon organisaatioiden välistä yhteistä sopimista ja kehitystyötä. Tätä tavoitetta varten on suunniteltu ja pilotoitu toisen asteen ammatillisen koulutuksen ammattiosaamisen näyttöjä soveltuviksi myös ammattikorkeakoulun näytöiksi (AMK+ -toiminta), kehitetty väyläopinnoista vakiintunut osa ammatillisen toisen asteen opintoja sekä selkiytetty käytäntöjä toisen asteen ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden siirtyessä ammattikorkeakoulun opiskelijoiksi.

AMK+ -toiminnan tavoitteena on, että ammattiosaamisen näyttöjä täydentävä näyttöosio integroidaan osaksi normaalia näyttömenettelyä ja opiskelijat voivat halutessaan suorittaa myös ammattikorkeakouluosion toisen asteen ammattiosaamisen näytön yhteydessä. Näyttöjen aihealueiden valinta ja laajentamisen suunnittelu on tehty PKKY:n ja Karelian kyseisen alan opetushenkilöstön yhteistyönä.

Väyläopinnoita on pilotoitu eri tutkintojen yhteyteen toisen asteen ammatillisen koulutuksen opiskelijoille soveltuvaksi. Opinnot kytkeytyvät joko ammatilliseen valinnaiseen tutkinnon osaan tai vapaasti valittaviin opintoihin. Toisen asteen opiskelijoille opinnot kytketään 2. ja 3. vuoden opintoihin. Väyläopinnot koostuvat ammattikorkeakoulututkintoon kuuluvista pääosin alkuvaiheen ydinosaamisen opinnoista sekä valmentavista kieli- ja LUMA-opinnoista. Ammattiopiston ja ammattikorkeakoulun kieltenopettajat ovat kehittäneet keinoja kieliopintojen sujuvoittamiseksi. Yhtenä keinona on tiedon jakaminen korkeakoulun kieliopinnoista jo ammattiopiston aikana. Tavoitteena on, että erilaisista valmentavista ja kertaavista kieliopinnoista tulee pysyviä käytäntöjä, jotka osaltaan helpottaisivat korkeakouluopintoihin siirtymistä ja tutkinnon suorittamista loppuun. Ammattiopiston opiskelijat suorittavat Väyläopinnot avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijoina. Väyläopinto-

AMMATTIKORKEAKOULUUN
TULEE VUOSITTAIN SUURET
VIRRAT OPISKELIJOITA SUORAAN
TOISEN ASTEEN AMMATILISESTA
KOULUTUKSESTA. TAVOITTEENA
ON TÄTÄ REITTIÄ TULLEIDEN
KOKONAI SOPISKELUAJAN
LYHENTÄMINEN JOPA VUODELLA.

”

**YRITTÄJYYDEN
EDISTÄMISEEN OPPILAITOKSET
OVAT SUUNNITELLEET
YHTEISTYÖSSÄ YRITTÄJYYSPOLKUA
JA TAVOITTEENA ON, ETTÄ
OPISKELIJOILLA OLISI
MAHDOLLISUUS JO OPISKELU-
AIKANA TOTEUTTAA YRITTÄJYYSS-
INTENTIOITAAN ERI TAVOIN
OPPILAITOSRAJAT YLITTÄEN.**

ja voi suorittaa myös ammattikorkeakoulun kesäopintoina. Sote-alalla on järjestetty keväällä 2015 16 op:n väyläopintojen toteutus jo osana pysyvää toimintaa ja se mahdollistaa opiskelijan sujuvan etenemisen ja opintojen suoran nopeuttamisen sairaanhoitaja- ja terveydenhoitajakoulutuksissa.

Toisen asteen ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden sujuvaa siirtymistä ammattikorkeakoulun opiskelijoiksi tuetaan aktiivisesti. Tiedottaminen amk-väylästä aloitetaan jo toisen asteen koulutuksen rekrytointivaiheessa. Aktiivista ohjausta ja tiedottamista jatketaan ammatillisen koulutuksen alusta alkaen ja mahdollistetaan opiskelijoiden kiinnittyminen amk-väylälle koko tutkintonsa suoritusaikana. Toisen asteen ammatillisen koulutuksen 2. ja 3. vuoden opiskelijat osallistuvat opintojensa aikana systemaattisesti AMK-päivään, jossa he saavat konkreettista tietoa jatko-opintomahdollisuuksista. Lisäksi suunnitellaan ja toteutetaan opintoja ja yhteisiä projekteja, joissa toisen asteen ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulun opiskelijat toimivat yhdessä.

Koulutuksesta nopeasti töihin tai yrittäjäksi

Molemmat oppilaitokset haluavat aktiivisesti edistää opiskelijoiden työelämäyhteyksien rakentamista ja nopeaa työllistymistä valmistumisen jälkeen. Oppilaitosten työelämäyhteistyön yhteiseen aktivointiin on tehty uusia yhteisiä avauksia. Lisäksi yhdessä on suunniteltu ja käynnistetty uusi opiskelijoiden työllisyyttä, uraohjausta ja yritysten rekrytointiosaamista edistävä Work Smart -hanke. Yrittäjyyden edistämiseen oppilaitokset ovat suunnitelleet yhteistyössä yrittäjyysspolkua ja tavoitteena on, että opiskelijoilla olisi mahdollisuus jo opiskeluaikana toteuttaa yrittäjyysintentionaan eri tavoin oppilaitosrajat ylittäen. Yhteisiä kehittämishankkeita yrittäjyyden kehittämiseksi on kehitetty mm. KYKY – Kompetenssiperustainen yrittäjyys.

Yhteisillä koulutustuotteilla kansainvälisillekin markkinoille

Sekä Karelia että PKKY ovat kansainvälisesti mitattuna pieniä toimijoita ja yhteisin ponnisteluin on mahdollisuus saavuttaa suurempi kilpailuetu. Yhdessä on rohkeasti läh-

detty viemään eteenpäin koulutusvientitoimintaa. Tätä tavoitetta varten on kartoitettu keskeiset markkina-alueet, kilpailukykyisimmät palvelutuotteet, potentiaaliset yhteistyökumppanit ja verkostot sekä rakennettu yhteistä liiketoimintamallia, jonka on tarkoitus konkretisoida yhteiseksi koulutusvientitoiminnaksi. Näiden toimien tuloksena on tehty jo konkreettisia yhteisiä tarjouksia mm. Saudi-Arabiaan. Palvelutoiminnan volyymin kasvattamiseksi on otettu askeleita myös kotimaan markkinoilla yhteisen tuotteistuksen kautta ja yhteisiä tarjouksia on tehty jo mm. työvoimakoulutuksiin ja yritysten henkilöstökoulutuksiin.

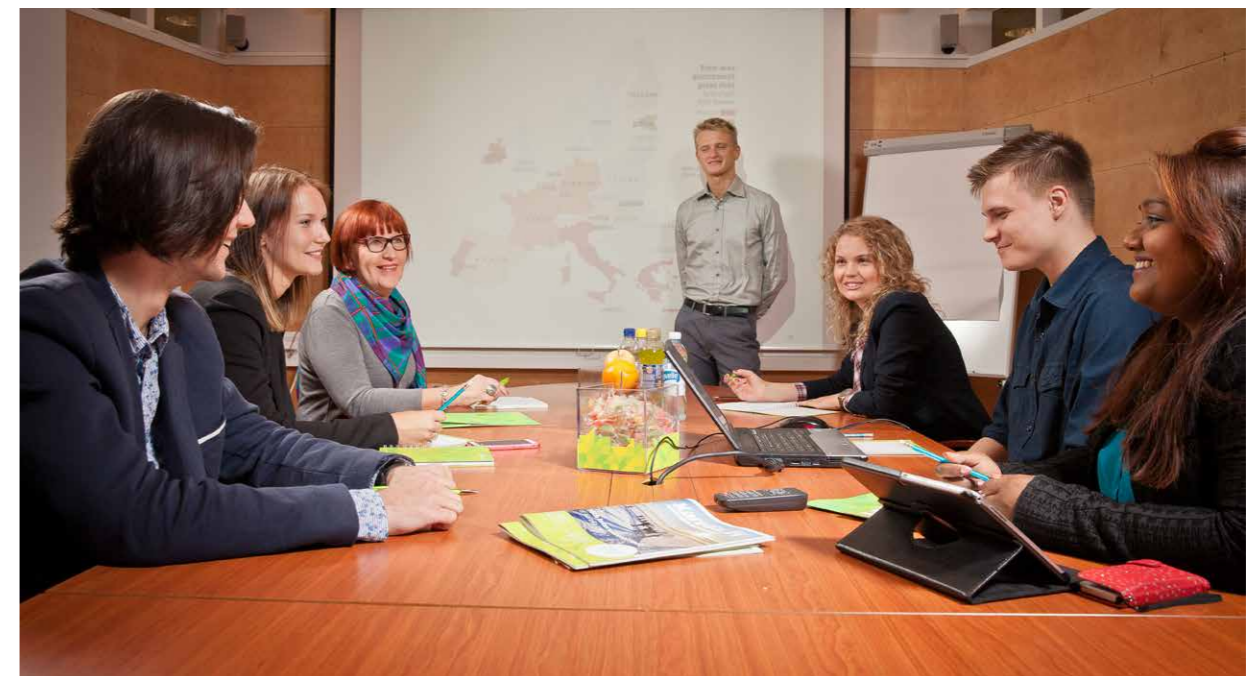
Oppimisympäristöt, pedagoginen kehittäminen ja yhteiset palvelut

Oppilaitoksilla on käytettävissään oppimisympäristöjä, jotka tarjoavat mahdollisuuksia rakentaa monenlaista yhteistyötä koulutuksen, palvelutoiminnan, opiskelijayrittäjyyden ja -yhteisöjen tueksi. Oppimisympäristöjen yhteisessä kehittämisessä on mahdollisuus koordinoidusti toteuttaa myös laiteinvestointeja. Oppilaitokset ovat tehneet yhteistyötä oppimisympäristöjen kehittämisessä. Yhdessä on kehitetty ja kasvatettu pedagogista osaamista mm. tii-

mioppimisen menetelmien ja hyödyntäen ristiin organisaatioiden erityisosaamista ja palvelutoimintaa. Mobiilidigitalisointuminen on asettanut haasteita oppimisympäristöjen kehittämiselle ja molempien organisaatioiden yhteistyönä on otettu askeleita myös mobiiliopetuksen kehittämiseen. Oppilaitosten tilojen mahdollisimman tehokasta käyttöä on edistetty yhteisin tilaselvityksin ja yhteisiä oppimisympäristöjä kehittäen. Lisäksi tukipalvelujen yhteistyön mahdollisuudet on kartoitettu yhdessä.

Ihmiset tekevät yhteistyötä

Tahtotila yhteistyölle on voimakas ja selkeästi molemmille organisaatioille strateginen. Johto on sitoutunut yhteistyöhön ja käytännön toimijat ovat innostuneita kehittämään ja luomaan uutta. Ihmiset tekevät yhteistyötä. Yhteistyötä on helppo tehdä, kun kaveri tunnetaan. Organisaatioiden rajoja on helppo ylittää ihmisten välisessä yhteistyössä ja asioita saadaan sujuvasti eteenpäin, kun kaikki hyötyvät yhteistyöstä ja nähdään, että hyödyt loppukädessä kohdentuvat ennen kaikkea opiskelijoiden sujuvana opintojen etenemisenä, työllistymisenä, yrittäjyytenä, oman toiminnan kehittämisenä ja uuden oppimisena.

YHTEISTYÖTÄ TYÖELÄMÄN PARHAAKSI

Yhteistyötä, laatua ja nopsasti työelämään Opetus- ja kulttuuriministeriö on viimeisten vuosien aikana pyrkinyt edistämään koulutusorganisaatioiden keskinäistä yhteistyötä. Yhteistyötä on haluttu edistää myös työelämän suuntaan. Ammattikorkeakoulujen osalta OKM on korostanut monissa dokumenteissa ja raporteissa erityisesti korkeakoulujen vahvaa yhteistyötä (mm. Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelma 2011–2016, Kesu 2011–2016). Ammattikorkeakoululaki velvoittaa ammattikorkeakouluja yhteistyöhön työelämän, korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten kanssa (Ammattikorkeakoululaki: 5 § Yhteistyö toimintaympäristön kanssa). Kehittämissuunnitelmassa 2011–2016 korostetaan koulutuksen laatua ja halutaan nopeuttaa valmistuneiden nopeampaa kiinnittymistä työelämään. Kehittämissuunnitelmassa korostetaan erityisesti korkeakouluja kehittämään järjestelmiään niin, että työelämään sijoittuminen olisi nopeampaa ja sujuvampaa.

”Korkeakoulujärjestelmän nykyisiä heikkouksia ovat hidas opintoihin sijoittuminen, heikko läpäisy ja moninkertainen koulutus. Suomessa 20–29-vuotiaista koulutuksessa on yli 40 %, kun muissa OECD-maissa vain joka neljäs. Yliopistojen tutkinnonuudistus ei ole lyhentänyt opiskeluaikoa eikä merkittävästi lisännyt koti- ja ulkomaista liikkuvuutta. Korkeakouluopintoja hidastavat mm. työssäkäynti opintojen aikana, puutteellinen opinto- ja uraohjaus, jäykät opetusjärjestelyt, opiskelukykyyn ja –motivaatioon liittyvät ongelmat.” (Kesu 2011–2016)

Jos vertaa vuoden 2015 Sipilän hallituksen tavoitteita ja kärkihankkeita Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään-hankkeen tavoitteisiin, niin yhtymäkohtia löytyy helposti. Hallitus on asettanut tavoitteeksi mm. koulutuksen ja työelämän ulkopuolella oleviin sekä koulutuksen keskeyttäneiden nuorten määrän vähentämisen sekä koulutuksen ja työelämän välisen vuorovaikutuksen lisäämisen. Lisäksi hallituksen kuudesta kärkihankkeesta yksi on työelämään siirtymisen nopeuttaminen. (http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/koulutuspolitiikka/linjaukset_ohjelmat_ja_hankkeet/)

Tiivistä yhteistyötä Pohjois-Karjalassa Pohjois-Karjalassa on tehty koulutusorganisaatioiden välistä yhteistyötä usean vuoden ajan. PKKY ja Karelia-amk ovat solmineet strategiasopimuksen ja vahvistaneet sen kahden vuoden välein. Karelia-amk linjaa Näkymä 2017 alueellisesta yhteistyöstä seuraavasti: ”Kehitämme aluetta vastuullisena yhteistyökumppanina ja toimimme aktiivisesti sekä kansallisissa että kansainvälisissä verkostoissa.” Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä on linjannut kehittämissasiakirjassaan 2012–2015 seuraavasti: ”Vahvistamme kumppanuusstrategialla yhteistyötä työelämän ja muiden sidosryhmien kanssa.”

Molemmilla oppilaitoksilla on tahtotila tehdä yhä tiiviimpää yhteistyötä laaja-alaisesti ja ennakkoluulottomasti. Lähellä palveluliiketoimintaa tai työelämäyhteistyötä on ollut Aikuiskoulutuksen Voima -hanke (AIVO, 2008–2010), jossa yhdessä PKKY:n, Itä-Suomen yliopiston ja Karelia-amk:n

kanssa on kehitetty ohjauspalveluja yksittäisille kansalaisille, yrityksille ja julkisorganisaatioille. Yhteistyössä on mukana ollut myös työvoimaviranomaisia. Hankkeen tavoitteena oli edistää monipuolisten aikuisopiskelun tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelujen saatavuutta maakunnassa; kehittää malleja ja menetelmiä aikuisten siirtymävaiheiden – elämänpolun eri haarojen aikana tapahtuvaan – ohjaukseen; luoda malleja ja menetelmiä erilaisen oppimisen huomioimiseksi ja sitä kautta edistää oppimisen tukitoimien saatavuutta aikuiskoulutuksessa sekä lisätä aikuisten parissa toimivien neuvonta- ja ohjaustyön asiantuntijoiden osaamista täydennyskoulutuksella. AIVO-toimijat ovat jatkaneet nyt viisi vuotta hankkeen jälkeen yhteistyötä AIVO-toiminnassa.

”KEHITÄMME
ALUETTA VASTUULLISENA
YHTEISTYÖKUMPPANINA
JA TOIMIMME AKTIIVISESTI
SEKÄ KANSALLISISSA
ETTÄ KANSAINVÄLISISSÄ
VERKOSTOISSA.

Ylempiin ammattikorkeakouluopintoihin (YAMK) ja Johtamisen erikoisammattitukintoihin (JET) liittyen Karelia-amk ja PKKY ovat luoneet molempia osapuolia tukevan Näkökulmia johtamiseen -luentosarjan. Tavoitteena luentosarjalla on ollut tuoda alueelle kansallisesti johtavia johtamisen asiantuntijoita ja johtamisen uusinta osaamista. Yhdessä toimimalla tämä on ollut taloudellisesti mahdollista. Näkökulmia johtamiseen-luentosarjaan ovat voineet osallistua YAMK:n ja JET:n opiskelijoiden lisäksi yksittäiset kansalaiset, yritykset tai julkisorganisaatiot. Luentosarja suunnitellaan vuosittain yhteistyössä Karelia-amk:n ja PKKY:n johtamisen asiantuntijoiden kanssa.

PKKY ja Karelia ovat tehneet jo pidempään tiivistä yhteistyötä erityisesti ESR- ja EAKR-hankkeissa. Edellä mainittu AIVO-hanke on yksi niistä, jossa on yhdessä kehitetty toimivia ratkaisuja alueellisesti, mutta myös kansallisesti. Palveluliiketoimintaan liittyen viimeisimpiä yhteisiä hankkeita on ollut Paletti-hanke. PALETTI – Palliatiivisen ja saattohoidon osaamisen vahvistaminen ja rakenteiden kehittäminen asiantuntijayhteistyönä hankkeen tarkoituksena on ollut vahvistaa ja tukea moniammatillista yhteistyötä ja osaamista sekä kehittää palliatiivisen ja saattohoidon rakenteita Pohjois-Karjalan kunnissa. Yhtenä hankkeen tavoitteista oli palliatiivisen ja saattohoidon perus- ja täydennyskoulutuksen kehittäminen Sosiaali- ja Terveysministeriön suositusten mukaan vastaamaan alueen osaamistarpeita.

Yhteistyötä palveluliiketoiminnassa

Karelia-ammattikorkeakoulun ja Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän yhteistyötä ohjaa strateginen kumppanuussopimus. Tavoitteena on ollut rakentaa yhteistyömalli, joka tuottaa lisäarvoa opiskelijoille sekä alueen työ- ja elinkeinoelämälle, nostaa ammatillisen koulutuksen laatua, vetovoimaa, tehokkuutta ja vaikuttavuutta, tehostaa resurssien mielekästä yhteiskäyttöä, lisää henkilöstön ja opiskelijoiden vuorovaikutusta sekä edistää koulutus-, tutkimus- ja kehittämistoimintaa niin, että ne mahdollisimman hyvin palvelevat opiskelijoiden, työnantajien ja aluekehityksen tarpeita. Myös palveluliiketoiminnassa tiivistetään yhteistyötä ja tavoitteena oli palvelutoiminnan yhteistyömallin rakentaminen. Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään -hankkeessa paneuduttiin myös koulutuksen viennin kehittämiseen ja yhteisten tarjousten tekemiseen ja uusien yhteisten tuotteiden tuotteistamiseen. Lisäksi hankkeessa selvitettiin yhteisen koulutuksen vientiyrityksen perustamista sekä yhteistä markkinointia.

Pian hankkeen alussa perustettiin palvelutoiminnan ryhmä. Siihen kuuluivat PKKY:ltä Riitta Väistö, Teemu Kokko ja Heli Petsalo-Tirkkonen sekä Karelia-amk:sta Harri Mikkonen, Anna-Riitta Mikkonen ja Tarmo Alastalo. Ryhmä kokoontui 3-4 kertaa lukukaudessa. Palvelutoiminnan ryhmän tuloksia raportoitiin säännöllisesti Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään ohjausryhmälle, joka ohjeisti ja loi palvelutoiminnan yhteistyölle suuntaviivoja. Sen lisäksi Karelia-amk:n ja PKKY:n palvelutoiminnan henkilöstö ko-

koontui laajemmin kaksi kertaa. Lisäksi perustettiin useita toimialaryhmiä, jotka aloittivat yhteistyön yhteisten palvelutuotteiden kehittämiseksi. Näitä ryhmiä tai työpareja syntyi seuraaville aloille: sosiaali- ja terveysala, liiketalouden sekä tekniikan ala sekä matkailu- ja ravitsemisala.

Sosiaali- ja terveysalalla kehitettiin laaja palliatiiviseen hoitoon liittyvä (Paletti-hankkeen pohjalta) koulutuskonaisuus: Saattohoito – kuolevan ihmisen ja hänen läheisensä kohtaaminen. Koulutuksessa osallistujat saavat valmiudet kohdata kuolevan ihmisen ja hänen läheisensä. Erityispiirteenä tässä tuotteessa on simulaatiopedagogiikan käyttäminen.

Matkailu- ja ravitsemisalalla löydettiin useita mielenkiintoisia yhteistyön alueita: moniosaajakoulutus pk-sektorille matkailualan yrittäjille; yhteistyö alueen isojen yritysten kanssa kokoamalla yhteinen täydennyskoulutustarjotin (mm. PKO, ISS); Karelian ja PKKY:n yhteiset tapahtumajärjestelyt suurissa tapahtumissa; hankeyhteistyössä erityisesti Pielisjoen hyödyntäminen Joensuussa.

Hankkeen aikana kehitettiin PKKY:n ja Karelia-amk:n yhteistyönä vertaismentorointiohjaajavalmennus. Valmennus on suunnattu esimiehille ja työntekijöille, jotka haluavat rakentaa elämänmittaista ammatillisen kehittämisen jatkumoa, kehittää organisaation osaamista ja valmentaa työyhteisöä jatkuvaan muutokseen. Hankkeen aikana valmennus tuotteistettiin ja aloitettiin sen markkinointi.

Kesällä 2015 Karelia-amk, Itä-Suomen yliopisto ja PKKY osallistuivat palveluliiketoimintaan liittyviin yhteistyöneuvotteluihin Abloy Oy:n kanssa. Yhteistyötä on ollut tarkoitus tiivistää asiakkaan kannalta helpompaan muotoon eli ns. yhden luukun periaatteella. Asiaa ollaan viemässä eteenpäin yhdessä tavoitteella asiakasystävällinen palveluliiketoiminta. Yhteistyöstä ollaan tekemässä yhteistyösopimuksia oppilaitoskumppaneiden kesken.

Koulutuksen viennissä Karelia-amk ja PKKY ovat tehneet yhteistarjouksia Saudi-Arabiaan, Georgiaan ja Chileen. Yhteinen konsortio on ollut huomattavasti vahvempi kuin yksittäisinä oppilaitoksina toimiminen. Tarjouksia tehtäessä on voitu hyödyntää paremmin molempien osapuolten asiantuntemusta ja verkostoja. Karelia-amk ja PKKY ovat

hankkeen aikana löytäneet toisensa koulutuksen viennin kansainvälisillä areenoilla.

Lähi-Idässä erityisesti Saudi-Arabia panostaa voimakkaasti ulkomaalaisten koulutusorganisaatioiden etabloitumiseen alueelle. Saudi-Arabiassa on aloitettu vuonna 2012 massiivinen koulutusinterventio. Colleges of Excellencen (CoE) tehtävänä on nostaa Saudi-Arabian ammatillinen koulutus kymmenessä vuodessa yhdeksi maailman arvostetuimmaksi. Tavoitteet ovat huikeat: kymmenessä vuodessa opiskelijoiden määrää ammatillisissa kouluissa lisätään 300 000 opiskelijalla. Nykyisin ammatillisissa kouluissa on 110 000 opiskelijaa. Ammatillisten opettajien tarve maassa on huutava, minkä vuoksi valtio tukeutuukin ulkomaisiin organisaatioihin, opettajiin ja osaamiseen. CoE on arvioinut, että tavoitteisiin pääseminen vaatii Saudi-Arabian valtiolta 40 miljardin euron panostusta vuoteen 2022 mennessä.

Vuosina 2013–2015 Karelia-amk ja PKKY tekivät yhteisen tarjouksen Saudi-Arabiaan CoE:lle. Vuonna 2013 tarjousta valmisteltiin, mutta ei jätetty. Tarjouskohteena oli Taifissa sijaitseva matkailualan oppilaitos. Kyseessä olisi ollut kahden tuhannen opiskelijan poikaoppilaitos ja pääosa opettajista olisi tullut Suomesta. Oppilaitosten ylin johto kävi tutustumassa kohteeseen ja paikalliset olot ja koulu olivat siinä kunnossa, ettei katsottu taloudellisesti ja toiminnallisesti järkeväksi jättää tarjousta CoE:lle. Riskit olisivat olleet liian suuret. Kuitenkin tarjouskilpailusta molemmat osapuolet saivat valtavan uutta tietoa ja osaamista erityisesti koulutuksen viennin riskien hallinnasta ja kansainvälisten isojen tarjousten tekemisestä. Kansainvälisiin koulutuksen vientihankkeisiin tarvitaan isoja ja monipuolisia- ja -alaisia konsortioita.

Vuonna 2014 syksyllä alkoi uusi tarjouskilpailu Saudi-Arabian ammatillisen koulutuksen kehittämisessä. CoE oli muokannut edellisten tarjouskilpailujen haasteiden perusteella uutta tarjouspyyntöä siten, että kansainvälisiltä oppilaitoksilta pyydettiin tarjousta oppilaitosten asiantuntijuuden kehittämiseen. Asiantuntijuutta kaivattiin oppilaitosten hallintaan, johtamiseen, opettajien pedagogisiin taitoihin ja työelämäyhteistyöhön. Karelian ja PKKY:n

konsortio lähes pääsi viimeiseen tarjousvaiheeseen, mutta ei läpäissyt tarjouksen teknistä vaihetta. Tarjous oli kolmi- vuotinen ja siinä oli mukana sekä tyttö- että poikaoppilaitoksia. Kokonaissumma oli useita miljoonia euroja. Mukana yhteistyössä oli kaksi isoa saudiarabialaista koulutusalan yhtiötä. Tällä hetkellä Karelia tai PKKY eivät ole suunnitelleet osallistuvansa CoE:n tarjouskilpailuihin.

Hankkeen loppupuolella Karelia ja PKKY ovat tehneet alustavan tarjouksen Chileen metsäoppilaitoksen perustamiseen liittyen. Chilelainen toimija on perustamassa metsäoppilaitosta ja Karelia ja PKKY ovat koonneet tarjouksen ympärille laajan pohjoiskarjalaisen metsä- ja biotalouden asiantuntijaryhmän. Konsortio koostuu alueen oppilaitok-

*SAMALLA TAVALLA
KUIN METSÄ- JA BIOTALOUDEN
ALALLA POHJOIS-KARJALASTA
LÖYTYY PELIALALTA VAHVAA
OSAAMISTA AMMATILISELTA
TOISELTA ASTEELTA,
AMMATTIKORKEAKOULUSTA
JA YLIOPISTOSTA.*

sista, julkisista toimijoista sekä yrityksistä. Chile-projekti on vielä kesken, mutta chileläisten päätöksiä odotellaan ennen vuoden 2015 loppua.

Myös Georgiaan on tehty vastaavasti alustava tarjous pelialasta. Georgialaiset ammatilliset oppilaitokset kehittävät voimakkaasti pelialan osaamista ja he ovat pyytäneet Pohjois-Karjalasta tarjousta osaamisen kehittämiseksi maassaan. Samalla tavalla kuin metsä- ja biotalouden alalla Pohjois-Karjalasta löytyy pelialalta vahvaa osaamista ammatilliselta toiselta asteelta, ammattikorkeakoulusta ja yliopistosta. Sen lisäksi täällä on kasvavaa yritystoimintaa

ja pelialan hautomotoimintaa. Voidaan puhua Pohjois-Karjalan pelialan klusterista.

Molemmat oppilaitokset ovat katsoneet tässä vaiheessa tarpeettomaksi perustaa yhteistä yritystä hoitamaan joko koulutuksen vientiä tai kotimaista palveluliiketoimintaa. Saudi-Arabian tarjouskilpailun yhteydessä oppilaitokset tekivät suunnitelman yrityksen perustamisesta, mikäli tarjous olisi voitettu. PKKY on perustanut Pohjois-Karjalan koulutuspalvelu Oy:n, jota on suunniteltu hyödynnettäväksi palveluliiketoiminnan yhteistyössä.

Hanketoimijoiden ajatuksia

Hankkeen aikana molemmista oppilaitoksista on osallistunut lukuisa määrä henkilökuntaa palveluliiketoiminnan kehittämiseen. Kirjoittajat ovat tehneet kohdistetun kyselyn (sähköposti ja puhelin) Karelia-amk:n ja PKKY:n henkilöstön keskuudessa. Kaikilta kysyttiin kolme kysymystä:

- » Millaisena olet kokenut yhteistyön?
- » Millaista yhteistyötä olet tehnyt hankkeessa?
- » Millaista tulevaisuuden yhteistyöyhteistyökumppanin kanssa voisi olla?

Haastatteluja ja sähköpostivastauksia saatiin yhteensä 8 kappaletta.

Millaisena olet kokenut yhteistyön?

Yhteistyö on ollut aktiivista. Toisaalta yhteistyökumppanit ovat etsineet ongelmiin ratkaisuja erilaisin menetelmin. Haasteita on aina kun tehdään yhteistyötä yli organisaatioiden ja oppilaitosten: menetelmät ovat erilaisia, näkökulma on erilainen ja toimintatapa on erilainen. Yhteistyö vaatii aikaa ja kärsivällisyyttä. Kansainvälisessä yhteistyössä korkeakouluilla on enemmän kokemusta ja näkökulma on toisenlainen kuin ammatillisella toisella asteella.

Yhteistyö on nähty ”tosi rikastavana, mutkattomana, innostavana ja uusia ajatuksia avaavana”. Haastateltavat nostivat usein hyvinä onnistumisina AMK+ toiminnan ja koulutuksen viennin. ”Kun kaksi innovatiivista ja innostunutta organisaatiota tekee yhteistyötä niin hyvä siitä tulee.”

Millaista yhteistyötä olet tehnyt hankkeessa?

Yhteistyötä on tehty koulutusviennin alueella. Yhteisiä tarjouksia on tehty Saudi-Arabiaan, Georgiaan ja Chileen.

Mikäli koulutuksen vientiin halutaan yhdessä panostaa, niin tarvitaan selkeämpiä päätöksiä resurssien kohdentamisesta toimintaan. Koulutuksen vientiä ei voi tehdä oman työn ohessa pitkään. Mikäli asiassa halutaan saada tuloksia aikaan, niin sen pitää olla pitkäjänteistä ja järjestelmällistä.

”Olen toiminut aktiivisesti AMK+:ssa ja olen ollut mielisäni, kun olen saanut toimia erilaisten opettajien ja toimialojen kanssa”. Lisäksi on mahdollistunut Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään-hankkeen toimijoiden toimia varsinaisten hankehenkilöiden kuin myös talon ylimmän johdon kanssa. Hankkeen aikana on kehitelty monenlaisia yhteisiä ”kuvioita”. Work Smart-hanke on ollut yhteinen ponnistus sekä ”on ollut ihanaa tehdä yhteistyötä yhteisen palvelutuotteen kanssa.” Lisäksi palvelutoiminnan yhteistyö on kaikkiaan nähty mahdollisuutena erityisesti Pohjois-Karjalan ulkopuolella, mutta myös mahdollisuutena kilpailla tasavertaisesti kansallisten isojen koulutusorganisaatioita vastaan alueellisista koulutusmarkkinoista. ”Yhteinen tarjous kansalliselle isolle yritykselle oli hyvä ponnistus ja yhteistyön näyttö”. Lisäksi ”hanke on mahdollistanut myös irtiottoja arjesta” ja näistä viimeisimpänä oli USA:n suurlähetystö vierailu. Oppilaitokset ja yhteistyökumppanit vierailivat suurlähetystön yhteydessä olevaan Innovation Centeriin. Vierailu kirjoitti useita uusia ajatuksia toiminnasta oppilaitosten kesken. Samoin kesällä 2015 toteutunut CRM:ään liittyvä benchmarking matka Edupoliin ja Haaga-Helia ammattikorkeakouluun onnistui.

Millaista tulevaisuuden yhteistyöyhteistyökumppanin kanssa voisi olla?

Tulevaisuudessa yhteistyötä pitäisi tehdä laajasti ja erityisesti työelämässä. ”Yhteistyötä olisi tehtävä niin opiskelijoiden kuin opettajien kesken.” Lähtökohtana tulisi olla opettajien yhteistyö opiskelijoiden parhaaksi. Opiskelijoiden kesken olisi mietittävä yhteisiä harjoitteluprojekteja tai opiskelijaprojekteja. Kansainvälisessä toiminnassa yhteistyötä tulisi lisätä niin opiskelijoiden kuin opettajien välillä. Kun opiskelija tulee pitkään vaihtoon Karelia-amk:ssa ja PKKY:llä niin opiskelijoiden kesken tulisi järjestää yhteisiä tapaamisia ja tapahtumia. ”Voisimme yhdessä kehittää ja tuottaa amatillista koulutusta, joka entistä paremmin vastaa maakunnan tarpeisiin sekä kehittää yhdessä maksullista palveluliiketoimintaa ja yhteistyötä yritysten suuntaan.”

Yhä tiiviimpää yhteistyötä toivottiin kaikkien arkeen niin opettajien, hankehenkilöiden kuin kaikkien muidenkin. Tulevaisuudessa nähtiin tärkeäksi panostaa koulutuksen vientiin, koska monissa tapauksissa se on yksi varteen otettava lisärahoituksen lähde. Opettajien osaamisen kehittämisen yhteistyötä toivottiin vahvasti eli yhteisiä koulutuksia. ”Yhteistyön avulla voisimme etsiä uusia pedagogisia toimintamalleja ja tapoja sekä oppia toinen toisiltamme.” ”Voisimme yhdistää voimamme henkilöstöjemme sisäisessä ja keskinäisessä vertaiskoulutuksessa sekä järjestää henkilöstölle yhteisiä koulutuksia.” Tällä säästettäisiin myös paljon oppilaitosten henkilöstökoulutuksissa.

”Kovan rahan koulutuksessa meidän kannattaa tehdä yhteistyötä, kun lyödään kaikkien päät yhteen, niin olemme monilla alueilla ja aloilla lyömättömiä Suomessa ja vähän kauempanakin”. Kaikkiaan työelämäyhteistyön laadun kehittäminen esim. yhden luukun periaatteella nähtiin tarpeelliseksi ja kannatettavaksi.

Palvelutoiminnan yhteistyö jatkuu

Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään-hanke on avannut palvelutoiminnan henkilöstölle monia mahdollisuuksia istua samaan pöytään ja etsiä yhteistyön mahdollisuuksia ja tapoja. Kahden eri oppilaitoksen edustajat tuovat usein yhteiseen pöytään omat kulttuurit. Jotta yhteinen ymmärrys alkaa löytyä ja sujua tarvitaan yhteisiä kohtaamisia. Kuten haastatteluissa nousi esille, parasta ja luonnollisinta se on silloin, kun se on työntekijöiden arjessa. Tällöin tulokset itävät ja ovat parhaimpia. Hankkeessa on päästy hyvin lähelle tuota arkea. Yhteistyö on nähty positiivisena ja innostavana. Hanke on nähty mahdollisuutena uuden toiminnan rakentamiseen ja kehittämiseen.

Jatkossa kun yhteistyötä tehdään ilman ao. hanketta ja sen resurssija, niin punnitaan yhteistyön todellinen hinku ja halu. Paras yhteisen halun rakentaja on yhteinen etu. Yksi tällainen selkeä etu molemmille on palvelujen laajentaminen valtakunnalliselle tasolle. Tästä on puhuttu paljon pohjoiskarjalaisissa ”täydennyskoulutuspiireissä” ja nyt sille voisi olla pohjaa hyvinkin laajasti. Toiminnan laajentaminen Suomen rajojen ulkopuolelle on myös mahdol-

lista, mutta se vaatii laajaa yhteistyötä laajalla rintamalla. Siitä ovat hyviä esimerkkejä Georgiaan ja Chileen tehdyt avaukset.

Hankkeessa luotiin yhteinen palveluliiketoiminnan yhteistyömalli. Palvelutoiminnan työryhmä jatkaa työtään ja jatkossa kaksi kertaa vuodessa kokoontuu laajemmin palveluliiketoiminnan henkilöstö molemmista oppilaitoksista. Yhteinen keskustelupöytä mahdollistaa ja varmistaa yhteisten tuotteiden kehittämisen. Tällä voidaan myös varmistaa laajempien resurssien hyödyntäminen palveluliiketoiminnassa, varsinkin niukkenevien resurssien aikakautena.

Työelämä odottaa jatkuvasti ajassa olevaa monipuolista yhteistyötä ja yhteistyössä oppilaitokset pystyvät sitä heille tuottamaan. Myös koulutuksen viennin mahdollisuudet

PARAS YHTEISEN HALUN
RAKENTAJA ON YHTEINEN
ETU. YKSI TÄLLAINEN SELKEÄ
ETU MOLEMMILLE ON
PALVELUJEN LAAJENTAMINEN
VALTAKUNNALLISELLE TASOLLE.

ovat huomattavasti paremmat oppilaitosten keskinäisessä yhteistyössä. Oppilaitosten konsortio on kansainvälisesti varteen otettava toimija.

LÄHTEET:

Ammattikorkeakoululaki. 5 § Yhteistyö toimintaympäristön kanssa.

Koulutuksen ja tutkimus vuosina 2011-2016. Kehittämissuunnitelma. OKM 2011. http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/koulutuspolitiikka/linjaukset_ohjelmat_ja_hankkeet/

PETRI RAIVO, rehtori, Karelia-ammattikorkeakoulu

ILKKA PIRSKANEN, koulutuskuntayhtymän johtaja, Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä

VIENTITOIMINNAN MAHDOLLISUUDET

Suomen toisen maailmansodan jälkeisen kehittymisen avainsana on ollut koulutus, joka on mahdollistettu kaikille asuinpaikasta, varallisuudesta tai taustasta riippumatta. Yhdenvertaisen koulutuksen avulla olemme pystyneet rakentamaan erään maailman vauraimista, tasa-arvoisimmista ja moderneimmista valtioista, jonka asukkaat voivat luottaa yhteiskunnan rakenteisiin ja kanssaihmistien osaamiseen.

Ammattikoulut ja ammattikorkeakoulut ovat oleellinen osa suomalaista koulutusjärjestelmää. Ne ovat molemmat eturintamassa vastaamassa muuttuvan työelämän haasteisiin. Molempien koulujen opetussuunnitelmissa ja kaikessa muussakin toiminnassa huomioidaan hyvin vahvasti työ- ja elinkeinoelämän osaamistarpeet. Opettajien pedagoginen

pätevyys ja työelämäkokemus ovat tärkeitä osatekijöitä. Opetusta ei rakenneta teoriakärki edellä, vaan tavoitteena on käytännön ja teorian tuntevia, työelämään valmiita osajia. Sekä ammattikouluissa että ammattikorkeakouluissa tutkinto tarkoittaa aina ammattia.

Myös monet kehittyvät maat Aasiassa, Lähi-idässä ja Latinalaisessa Amerikassa ovat laajentamassa tai kokonaan uudelleen organisoimassa koulutusjärjestelmiään. Tämä tarkoittaa osaamisen ja taitotason nostoa sekä yhä joustavampia tutkintorakenteita. Toisin sanoen, myös näissä maissa halutaan kuten Suomessakin koulutusta, joka mahdollistaa tutkinnosta ja koulutusasteelta toiseen siirtymisen osana työikäisen väestön elinikäistä oppimista ja jatkuvaa kouluttautumista. Aivan kuten meilläkin niin myös kehittyvien maiden työmarkkinoiden jatkuva muutos ja osaamisen muuttuvat tarpeet sekä yhteiskuntien vaurastumisen myötä tapahtunut peruskoulutuksen saaneiden volyymin kasvu luovat paineita koulutuksen muutokselle. Toisin sanoen, ammattiin koulutettavien taitotason on oltava paljon parempi kuin aikaisemmin ja peruskoulutuksensa päättävillä ikäluokilla täytyy olla mahdollisuus kouluttautua eteenpäin niin ammatillisella toisella asteella kuin korkea-asteellakin. Useissa maissa tämä tarkoittaa paitsi yliopistollisen koulutuksen tarjonnan laajentamista myös koko koulutusjärjestelmän tai sen osien merkittävää rakenteellista uudistamista. Se voi tarkoittaa ammatillisen koulutuksen aivan uudenlaista arvostusta tai kuten Saudi-Arabiassa koko ammatillisen koulutusjärjestelmän rakentamista lähes tyhjästä. Se voi myös tarkoittaa korkeakoulujärjestelmän uudistamista eurooppalaisten mallien innoittama kuten Kiina juuri nyt tekee. Kyse on erittäin isoista muutoksista, jotka ovat luoneet globaalit koulutuksen markkinat, joista myös Suomen olisi saatava osansa.

Valtavista mahdollisuuksista huolimatta kilpailutilanne kansainvälisillä koulutusmarkkinoilla ei ole suomalaisille helppo. Tulemme pieneltä kielialueelta, jonka koulutusjärjestelmä on ollut varsin suljettu. Monet koulutuksemme liittyvät perusratkaisut kumpuavat vahvasti omista kansallisista erityispiirteistä. Eräs tällainen on suomalaisen tutkintokoulutuksen maksuttomuus kaikilla kouluasteilla,

”

KYSE ON ERITTÄIN
ISOISTA MUUTOKSISTA, JOTKA
OVAT LUONEET GLOBAALIT
KOULUTUKSEN MARKKINAT,
JOISTA MYÖS SUOMEN OLISI
SAATAVA OSANSA.

jonka merkitystä suomalaisen yhteiskunnan keskeisenä peruspilarina ei varmaankaan kiellä kukaan. Kuitenkin juuriksi tulemme kansainvälisille markkinoille takamatkalta ja vieläpä niin, että emme voi myydä sitä, mitä meiltä kaikkein eniten haluttaisiin, siis tutkintoja.

On myös kansallinen harhaluulo, että Suomi jotenkin erityisesti näyttäytyisi maailmalla koulutusosaamisen mallimaana. Pisa-tutkimusten arvo on toki kiistaton, mutta niillä ei ole paljoakaan merkitystä silloin, kun puhutaan ammatillisen koulutuksen tai korkeakoulutuksen kansainvälisistä markkinoista. Suomi on näillä markkinoilla joitakin erityisaloja lukuun ottamatta varsin tuntematon.

” TÄMÄ TARKOITTA
ETTÄ PYSTYMME
TARJOAMAAN MARKKINOILLE
OMAAMME LAAJEMMAN
KOULUTUSRATKAISUN, JOSSA
SUOMALAINEN KORKEATASOINEN
AMMATILLINEN OPETUS JA
AMMATTIKORKEAKOULUOPETUS
YHDISTÄVÄT VOIMANSA.

Meiltä puuttuvat aidot referenssit. Tämä ei tarkoita, ettei meillä olisi mahdollisuuksia. Asia vaatii kärsivällistä työtä ja pieniä, mutta todistusvoimaltaan merkittäviä onnistumisia ja runsaasti hyviä verkostoja.

Ehkä kaikkein kilpailluimpia ovat kansainväliset korkeakoulutuksen markkinat. Niissä suomalaisilla yliopistoilla ja ammattikorkeakouluilla ei ole läheskään samanlaisia mahdollisuuksia kuin anglosaksisilla vastaavilla. Sen sijaan kansainvälisestikin jatkuvassa kasvussa olevan ammatillisen koulutuksen reformissa meillä on todellinen mahdollisuus.

Tämä tarkoittaa, että pystymme tarjoamaan markkinoille omaamme laajemman koulutusratkaisun, jossa suomalainen korkeatasoinen ammatillinen opetus ja ammattikorkeakouluopetus yhdistävät voimansa. Tähän on olemassa luontaiset mahdollisuudet, jotka kumpuavat suomalaisen koulutusjärjestelmän mahdollistavasta rakenteesta.

Toisin kuin muualla Euroopassa suomalaisen ammatillisen koulutuksen suosio on kasvanut hitaasti mutta varmasti. Syitä tähän kasvuun on varmasti useita. Esimerkiksi Ammatillisen koulutuksen asemaa ja arvostusta on kehitetty Suomessa pitkäjänteisellä opetussuunnitelmien ja koulutusrakenteiden kehittämistyöllä. Keskeisiä uudistuksia ovat olleet muun muassa yleissivistävän aineksen tuominen koulupohjaiseen ammatilliseen koulutukseen siten, että ammattiin opiskeleville voidaan tarjota yleinen korkeakoulukelpoisuus. Varsinkin ammattikorkeakoulut ovat tarjonneet paitsi lukioista myös ammatilliselta toiselta asteelta sujuvan väylän työelämäläheiseen korkeakoulutukseen. Kyse on kansainvälisestikin ainutlaatuisesta väylästä, joka pyrkii eliminoidaan koulutusvalintojen pullonkaulat ja umpiperät. Jatko-opintomahdollisuudet eivät ole yhtä kattavia muissa Pohjoismaissa, muusta Euroopasta tai maailmasta puhumattakaan.

Karelia-ammattikorkeakoulu ja Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä ovat strategisia kumppaneita, jotka ovat paitsi kehittäneet yhdessä yhä sujuvampaa väylää ammatillisesta toiselta asteelta ammattikorkeakouluopintoihin myös määrätietoisesti lähteneet yhdessä ponnistamaan koulutusviennin kansainvälisille markkinoille. Uskomme vakaasti, että ammattiopetuksen käytännön ja teorian pedagogiset ratkaisut, opetuksen jatkuva kehittäminen työelämäläheisesti, työssäoppiminen ja opiskelijoiden kasvun ohjaaminen ovat vahvoja näyttöjä, jotka kiinnostavat myös maailmalla. Useat yhdessä toteutetut tarjouskilpailut ovat tästä jo rohkaiseva näyttö. Karelia-ammattikorkeakoulussa ja Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymässä ollaan yhtä mieltä siitä, että ammatillinen koulutusvienti on mahdollisuus, johon kannattaa tarttua.

YHDESSÄ KEHITTÄEN - YHTEISTÄ KEHITTÄMISTOIMINTAA

Joskus on todettu, että mitä useampi kokki niin sen huonompi soppa. Kaikessa toiminnassa tämä ei ole totta, ei keittiössä eikä esimerkiksi yhteisessä kehittämistoiminnassa. Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä ja Karelia-ammattikorkeakoulu ovat yhdessä määrätietoisesti ja aktiivisesti tiivistäneet keskinäistä yhteistyötään erityisesti hankkeistetussa kehittämistyössä.

Muutosten aika

Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymälle, kuten varmasti kaikille muillekin ammatillisen koulutuksen järjestäjille Suomessa, strategiakausi 2012 - 2015 on ollut muutosten aikaa, ja lähinnä kauden loppupuolella kun katseet on siirretty jo tuleviin vuosiin. Karelia-ammattikorkeakoulu on samoin läpikäynyt rakenteellisia uudistuksia, hakenut ja saanut uudelleen toimiluvan sekä tehostanut prosessejaan. Elinkeinoelämästä ja valtiovallan suunnalta tulleet muutoksen paineet ja mahdollisuudet ovat pitäneet koulutuksen

järjestäjät valppaina ja tietoisina siitä, että toimintaa ei ole enää mahdollista jatkaa samanlaisena kuin se oli esimerkiksi kymmenen vuotta sitten. Kuinka muutosten paineisiin voidaan vastata? Tehokkain tapa lienee kehittää omaa ja mahdollisuuksien mukaan samalla myös yhteistyökumppanin toimintaa.

Koulutuksen maailmassa kehittämistyötä tehdään omarahoituksella sekä ulkopuolisella rahoituksella. Rahoittajia on useita, esim. ELY-keskukset, Opetushallitus ja Opetus- ja kulttuuriministeriö sekä kansainväliset rahoituslähteet. Jokaisella rahoittajalla on omat rahoitusmekanisminsa, rahoituksen painopistealueensa ja rahoituksen hakuaikinsa. Myös rahoittajien piirissä on huomattu, että yhteistyössä on voimaa eikä yksi toimija voi omalla toiminnallaan, vaikka se olisi kuinka laadukasta, vaikuttaa niin laajasti asiakkaiden parhaaksi kuin verkostossa toimimalla, yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Kehittäminen perustuu arvoihin ja yhteiseen tahtotilaan

Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän arvona on ollut vastuullisuus. Missiona on ollut valmentaa opiskelijoita vastuullisia osaajia ja kehittää työelämää edistäen samalla hyvinvointia ja alueen menestystä. Karelia-ammattikorkeakoulu toimii niin ikään vastuullisena ja aktiivisena yhteistyökumppanina sekä kansallisesti että kansainvälisissä verkostoissa. Ammattikorkeakoulun toiminnan perustana on alueen työ- ja elinkeinoelämän kehittäminen sekä yrittäjyyden edistäminen.

Kummallakin oppilaitoksen toiminnan kohderyhminä ovat opiskelijat ja työelämä. Keinot saavuttaa asetetut tavoitteet ovat moninaiset. Nämä kaksi organisaatiota ovat pohtineet yhdessä niitä osa-alueita, jossa haasteet ovat yhteiset.

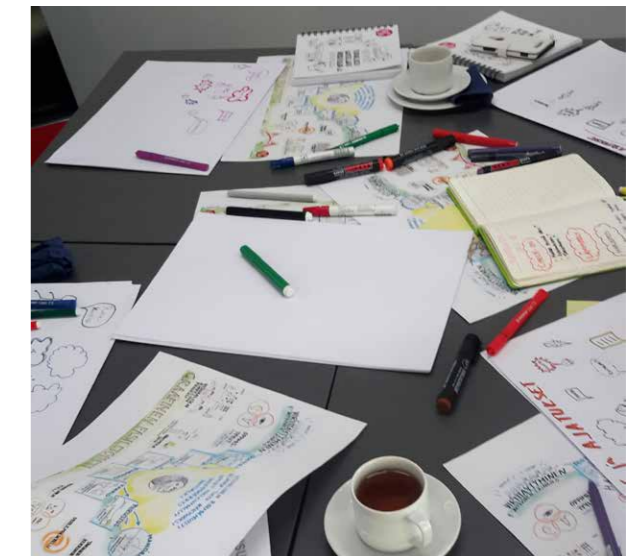
Yhteistä hankkeistettua kehittämistoimintaa on tehty jo vuodesta 2000 alkaen. Eri toimialakohtaiset kehittämissankkeet, joissa molempien organisaatioiden osaamisalueet täydensivät toisiaan, tuottivat hyviä tuloksia. Yhteisten kehittämishankkeiden suunnittelussa on lähdetty avoimin mielin käymään läpi kummankin organisaation kehittämistarpeita. Yhteisesti on todettu Pohjois-Karjalan toimintaympäristön haasteet ja kehittämisen painopisteet ja tavoitteet. Avoimen dialogin ja yhteisen suunnittelun

kautta on pystytty luomaan kansallisessakin mittakaavassa koulutus- ja kehittämistoimintaa uudistavia prosesseja ja toimintoja.

Yhteissuunnittelulla eteenpäin

Yhteinen hankesuunnittelu on toteutettu käytännössä kunkin aihealueen ympärille kootun task force -ryhmän voimin. Ryhmässä on ollut substanssiedustajia oppilaitosrajat ylittäen. Mukana on tarvittaessa ollut kohderyhmän tai sidosryhmien edustajat. Ryhmä on analysoinut nykytilan, kehittämisen tarpeet ja kuvannut tavoitetilan ja määritellyt käytettävät mittarit. Hankesuunnittelu on nojannut tavoitetilan saavuttamiseen tarvittavien toimenpiteiden vaiheistukseen ja indikaattorien tavoitetason asettamiseen.

Yhteiset kehittämishaasteet ovat olleet mm. yrittäjyyssopintojen edistämässä, opintojen keskeyttämisen ehkäisemisessä, sujuvan opintoväylän kehittämisessä ja valmentavan otteen käyttöönotossa. Suomen mittakaavassa jopa poikkeuksellisen tiivis yhteistyö kahden koulutuksen järjestäjän välillä on myös tuottanut positiivista tulosta. Erittäin hyviä esimerkkejä sujuvasta yhteistyöstä ovat syntyneet väyläopinnot, AMK+ -näyttöjen kehittäminen sekä opiskelijoiden yrittäjyyden ja työllistymisen edistäminen yhteisin toimenpitein.

Yhteissuunnittelun visualisointia. Kuva: Mervi Leminen.

OHJAUSTA TYÖELÄMÄÄN, SIIS ÄLYKKÄÄSTI TÖIHIN

Työelämä muuttuu ja uudistuu kiihtyvällä vauhdilla. Maailmanlaajuiset megatrendit, kuten globalisaatio, väestön ikääntyminen, ympäristökyvykkyys ja teknologinen kehitys muuttavat työtä ja työn tekemistä ja luovat sekä haasteita että mahdollisuuksia työllistymiselle. Tulevaisuudessa tietotyötä tekee yhä useampi ja työtä tehdään kansainvälisissä verkostoissa projektituotoisesti. Menestyäkseen työelämässä tarvitaan eväiksi yhä enemmän luovuutta ja oma-aloitteisuutta. Tulevaisuuden työvoimalla, diginatiiveilla, on paljon työmarkkinoilla tarvittavia ominaisuuksia ja osaamista, mutta toisaalta teknologia ei tule koskaan korvamaan työelämän perustaitoja, eli oikeaa asennetta ja vuorovaikutustaitoja. Työllistymiseen tarvittavia taitoja ovat myös oman osaamisen näkyväksi

tuominen, tavoitteellinen verkostoituminen työelämään sekä ammatillisen ja alueellisen liikkuvuuden mahdollisuudet.

Karelia-ammattikorkeakoulun ja Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän *Work Smart – Älykkäästi töihin* -yhteistyöhankkeessa valmennetaan tulevaisuuden työntekijöitä. Tätä tehdään edistämällä opiskelijoiden työelämäverkostojen syntymistä, kokoamalla ja kehittämällä hyviä käytänteitä opiskelijoiden uraohjaukseen ja elinkeinoelämän rekrytointikäytänteisiin sekä lisäämällä opiskelijoiden ja työelämän edustajien kohtaamisia. Oppilaitosten yhteiselle hankkeella halutaan rakentaa vuorovaikutteisesti yhdessä työelämäkumppaneiden kanssa systemaattisia käytäntöjä, joiden avulla opiskelijoita tuetaan aktiivisesti heidän työelämään siirtymisessään (nivelvaihe).

Opiskelijoiden osaaminen esiin

Work Smart -työpajoissa, jotka etenevät vaiheittain, vahvistetaan opiskelijoiden työelämätaitoja sekä valmennetaan työurasuunnitteluun että verkostojen luomiseen. Oppilaitoksissa Work Smart -menetelmää toteutetaan vuonna 2015 kolmivaiheisesti työpajoissa. Tavoitteena on, että valmennukseen osallistuneella opiskelijalla selkeytyy käsitys omasta ammatillisesta osaamisestaan kun hän hakee töitä. Työpajoja järjestetään monilla eri koulutusaloilla niin juuri opintonsa aloittaneille kuin myös opiskelijoille, joiden valmistuminen on lähitulevaisuudessa.

Ensimmäisessä, aktivointityöpajassa, harjoitellaan oman osaamisen tunnistamista ja sen esille tuomista. Siitä huolimatta, ettei nuorelle olisi vielä kertynyt paljon varsinaista työkokemusta, on erittäin tärkeää huomata, että osaamista on voinut karttua persoonallisten ominaisuuksien ja erilaisten harrastusten kautta. Samalla keskustellaan työelämän säännöistä ja pohditaan piilotyöpaikkoja sekä huomioidaan ajankohtaisia uutisia muuttuvan työelämän mahdollisuuksista. Harjoitteiden kautta tuodaan opiskelijoille näkyväksi työelämän kilpailutilanne, sillä yksilön on erottauduttava, jos mieli mieleiseensä työpaikkaan päästä. Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymässä toteutettava aktivointityöpaja on kaksiosainen. Jälkimmäisessä paneudutaan oman osaamisen tunnistamisen jälkeen työnhakuun kolmen ky-

symyksen avulla: Mitä töitä on tarjolla? Mistä töitä löytyy? Miten töitä haetaan?

Karelia-ammattikorkeakoulussa ensimmäisen tapaamiskerran jälkeen seuraavassa, *dialogityöpajassa*, tavoitteena on opiskelijoiden ymmärryksen kasvu, ammattiosaamisen lisäksi pitää huomioida myös oman työn liittymäpinta työnantajan menestykseen. Työnhakijan tulee tietää millaiseen yritykseen on hakeutumassa ja kuinka omat tiedot ja taidot vastaavat yrityksen tarpeisiin. Oman osaamisen markkinointiharjoitteella, ns. pitchaus-puheella, opiskelijat harjoittelevat dialogia ilmaista itseään tavoitteellisesti. Työpajassa keskustellaan erilaisten, uusien toimintatapojen hyödynnettävyydestä työhaussa. Digitalisaatio vaikuttaa

TAVOITTEENA ON,
ETTÄ VALMENNUKSEEN
OSALLISTUNEELLA OPISKELIJALLA
SELKEYTYY KÄSITYS OMASTA
AMMATILISESTA OSAAMISESTAAN
KUN HÄN HAKEE TÖITÄ.

rekrytointiprosesseihin ja työnhakijalla tulee olla aiempaa laajemmin näyttöä osaamisestaan, kun perinteisistä työpaikkahakemuskirjeistä siirrytään monenlaisiin sähköisiin alustoihin ja sosiaalisen median toimintatapoihin.

Viimeisessä valmennustapaamisessa eli *verkostoitumistyöpajassa*, opiskelijat kohtaavat potentiaalisia työnantajia, joten rekrytointitilanteen harjoittelu ja verkoston luominen on jo nivelvaihe työelämään siirtymisessä. Yrittäjät, hr-koordinaattorit ym. uusien osaajien valinnasta työpaikkoihin vastuussa olevat, tulevat mielellään sparraamaan opiskelijoita. Näin he tavoittavat laajemman ryhmän ammattiin valmistuvia ja saavat keskustella tarjolla olevista tehtävistä, jotka soveltuvat harjoitteluun, kesätöihin, projektityöksi tms. Samalla aikuiset voivat jakaa tietoa

työelämän osaamistarpeista ja jakaa vertaistuen muodossa työtehtäviin liittyvää hiljaista tietoa nuorille.

Karelia-ammattikorkeakoulun International Design koulutusohjelman opiskelija Marjo Holopainen on kokenut Work Smart -menetelmän hyödylliseksi: *”Tuli paljon perusasiaa työelämästä. Opin löytämään piilotyöpaikkoja, kun ymmärsin etsiä muitakin kuin entuudestaan tuttuja yrityksiä. Opin ymmärtämään, kuinka suuri merkitys on yhteydenotoviestillä. Sain myös varmuutta työhaastatteluun, kun hain harjoitteluun Cosmopolitan-lehteen. Ja voisin korostaa just sitä, et se verkostoituminen ja just se, ettei ajattele liikaa työllistymistä vain sille omalle alalle, vaan miettii työmarkkinoita laajemmalti - kokonaisuudessaan.”*

Oppilaitosten yhteinen toimintamalli

Kahden eri koulutusasteen oppilaitosten yhteisellä työllä halutaan tuoda toimintamalli opetus suunnitelmiin opiskelijoiden työllistymisen varmistamiseksi. Tutkinnon suorittaneella, valmistuvalla nuorella on työelämätaitojen hallinnalla ja kyvyllä tehdä osaamisensa näkyväksi paremmat edellytykset löytää töitä. Maakunnan oppilaitoksissa (Karelia-ammattikorkeakoulussa sekä Pohjois-Karjalan aikuisopistossa ja Pohjois-Karjalan ammattiopistoissa eri puolella maakuntaa) toteutetaan jo monipuolista työelämäyhteistyötä ja uraohjausta opiskelijoiden työllistymisen edistämiseksi, sillä joka vuosi sadat, ellei tuhannet, opiskelijat ahkerovat maakunnan eri alojen yrityksissä. Työharjoittelu ja työssäoppiminen ovat ammatillisen koulutuksen kulmakiviä ja mahdollistavat, nimensä mukaisesti, työssä oppimisen harjoittelun jo opiskelun aikana.

Work Smart - Älykkäästi töihin -hankkeen aikana, vuoden 2017 loppuun mennessä, eri koulutusalojen opiskelijoille ja eri toimialojen yrityksille tullaan järjestämään runsaasti työpajoja kohtaamisten edistämiseksi. Tavoitteena on saada toimimaan uraohjauksesta vastaavien opettajien ja yrityselämän kesken jatkuva verkostoitumisen tapa, jolloin valmistuvilla opiskelijoilla on tutkintotodistuksen lisäksi olemassa valmiit kontaktit potentiaalsiin työnantajiin. Yhteistyö oppilaitosten kesken tuo opiskelijoille ymmärryksen samalla alalla tarvittavasta, erilaisesta osaamisesta, jotka yhdessä mahdollistavat yritysten menestyksen liiketoiminoissa. Työpajoissa myös eri koulutusalojen ja toimialojen

edustajat kohtaavat keskenään. Tarkoituksena on löytää ja avartaa pohdintaa eri alojen työllistymismahdollisuuksista, esimerkiksi liiketalouden opiskelijalle voi löytyä harjoittelupaikka hoiva-alan yrityksen markkinointiin liittyen tai ICT-alan opiskelijalle elintarvikealan tietoverkkojen logistiikkasuunnittelijana. Samalla potentiaaliset työnantajat voivat kertoa näkemyksensä oman yrityksen tai toimialan kehittymisestä ja työvoiman osaamisen tarpeista, ja näin opiskelijat voivat suunnata omia jäljellä olevia opintojaan täysin työelämän tarpeet huomioiden.

Yrityksiltä kysyttäessä tärkeimpiä työelämävalmiuksia ovat asenne, oma-aloitteisuus ja halu oppia. Ammattitaito ja osaaminen karttavat koulutuksen ja kokemuksen myötä. Vuorovaikutustaidot ovat arvokasta valuuttaa työmarkkinoilla. Näiden taitojen kanssa nuori sukuloi ketterästi muuttuvassa maailmassa. Break Sokos Hotel Bomban Eila Nevalaisen mielestä: *”Nuorilla, ja kaikilla muillakin, tärkeimpiä taitoja ovat tiimityöskentelytaidot ja että on reilu ja reipas kaikkia kohtaan. Ja haluaa tehdä myös niitä ikävämpiä vuoroja tai töitä. On sopeutuvainen ja joustava.”* Myös asennetta peräänkuulutetaan. *”Töitä on, jos niitä haluaa tehdä, mutta sitten ei voi valita mitä se on. Harvalla ensimmäinen työpaikka on se unelmapaikka. Pitää aloittaa jostain ja siirtyä sitten siitä kohti sitä unelmaa. Positiivinen asenne saa huonotkin päivät tuntumaan melkein hyvältä. Se on itsestä kiinni.”*

Rekrytoinnin tukena

Nuoret hakeutuvat, tulevat hakeutumaan ja heidän tulee hakeutua yhä rohkeammin työharjoitteluihin ja työssä oppimaan myös maakunnan ulkopuolelle, varsinkin jos sopivaa harjoittelupaikkaa ei omasta maakunnasta löydy. Tähän liittyen Work Smart -hankkeessa pilotoidaan mm. mallia työssäoppimisaikojen välittämiseksi Pohjois-Suomeen, Ylläksen alueen yrityksiin. Pilotissa huomioidaan kaikki opintoalat. NykYTEknologia mahdollistaa sähköisten etäyhteyksin toteutettavia rekrytointihaastatteluja harjoittelupaikkoja varten niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Opiskelijalle sekä työhaastattelun että konkreettisen työkokemuksenkin toteutuminen on ensiarvoisen tärkeää työuran ja ammatillisen kehittymisen kannalta. Työskentely esim. ulkomaanharjoittelussa vieraassa kulttuurissa kasvattaa myös itsetuntemusta.

Yritysten ja muiden työllistävien organisaatioiden rekrytointiosaamiseen saadaan näin kasvun ja kilpailukykyyn tueksi osaavaa työvoimaa ja mahdollisesti opiskelijoille annettujen yritysten toimintaa tukevien kehittämistehtävien myötä välillisesti lisätään tuote- ja palvelukehitystyötä. Molemmat oppilaitokset haluavat aktiivisesti edistää opiskelijoiden työelämäyhteyksien rakentamista ja nopeaa työllistymistä.

Work Smart - Älykkäästi töihin on Euroopan Unionin/Euroopan sosiaalirahaston, Etelä-Savon ELY-keskuksen, Joensuun seudun kehittämissyhtiö JOSEK Oy:n, Karelia-ammattikorkeakoulun ja Pohjois-Karjalan

koulutuskuntayhtymän rahoittama kehittämishanke. Toiminta-aika on 1.1.2015 - 31.12.2017 ja hankkeen toteuttajina ovat Karelia-ammattikorkeakoulu ja Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä. Kohderyhmään kuuluvat opiskelijat, yritykset, työelämäorganisaatiot ja oppilaitosten opinto- ja uraohjaajat sekä muu uraohjausta tekevä henkilöstö.

Yhteyshenkilöt: Marja-Liisa Ruotsalainen, Karelia-amk ja Hanne Husso, PKKY

Work Smart - Älykkäästi töihin

WS Älykkäästi töihin (@worksmart_hanke)

Kyvyt.fi -nettisivut: hakusanalla Work Smart

AMK+ NÄYTÖILLÄ NOPEAMMIN TYÖELÄMÄÄN

AMK+ -kehittämistoiminta on ollut merkittävä osa Karelia-ammattikorkeakoulun ja Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän yhteistyötä opiskelijoiden sujuvien väylien rakentamisessa. AMK+ -kehittämistoiminnan tavoitteena on ollut opintokäytäntöiden kehittäminen niin, että opiskelija voi entistä paremmin ja joustavammin osoittaa opintoalaansa liittyvää ammattiosaamistaan ja lyhentää näin opiskeluaikaansa. AMK+ -kehittämistoiminta on osoittautunut luonnolliseksi jatkoksi Sujuva väylä -hankkeelle. Siinä missä Sujuva väylä on rakennettu teoriaopinnoista, AMK+ -toiminnassa väyliä täydennetään ammattiosaamisen näytöillä, ns. AMK+ -näytöillä.

AMK+ -näytöllä opiskelijan on mahdollista osoittaa korkeakoulutasoista osaamistaan jo ammatillisella toisella asteella opiskellessaan. Kyseessä on täysin uudenlainen yhteistyön muoto ammatillisen toisen asteen ja ammattikorkeakoulun välillä. Vastaavanlaista kehittämissyhteistyötä ei ole muualla Suomessa toteutettu syksyyn 2015 mennessä.

AMK+ -kehittämistoiminnan lähtökohdانا jaettu asiantuntijuus

Tässä hankkeessa Karelian ja PKKY:n yhteistyö tarkoittaa, että molempien oppilaitosten opettajat ja hanketoimijat puhaltavat yhteen hiileen kehittääkseen molempien oppilaitosten opiskelijoita hyödyttäviä käytänteitä. AMK+ -kehittämistoimintaan on osallistunut Kareliasta ja PKKY:stä noin kolmekymmentä eri alojen opettajaa, jotka toiminnan aikana ovat muodostaneet työryhmiä tai työpareja koulutusaloittain. Nopeampoinen AMK+ -kehittämistoiminta on käynnistynyt yhteisellä seminaarilla marraskuussa 2014 ja kehittämistyön tuloksia on esitelty AMK+ -päätösseminaarissa toukokuussa 2015. Toiminnan kehittäminen ja vakiinnuttamistyö jatkuu edelleen.

Yhteistä kehittämistyötä varten opettajat tutustuivat toisen oppilaitoksen käytäntöihin ja opetussuunnitelmiin. Hanke järjesti opettajille yhteisiä koulutustilaisuuksia ja työpajoja ja opettajille resursoitiin työskentelyaikaa. Koulutuspäivien aikana opettajat ryhmäytyivät ja saivat koulutusta mm. visuaalisen ajattelun valmennuksesta, tiimioppimisesta ja näyttöjen arvioinnista. Työryhmät työskentelivät yhteisten tapaamisten lisäksi myös itsenäisesti. Moodleen luotiin AMK+ -sivusto, johon on koottu kehittämistoiminnan materiaaleja, kuvia ja hyödyllisiä linkkejä. Moodle on toiminut myös työryhmien työskentelyalustana.

AMK+ -toiminnassa mukana ollut Karelia-ammattikorkeakoulun hoitotyön lehtori Riitta Muhonen on ollut tyytyväinen toimintaan. Hänen mukaansa yhteiset koulutuspäivät olivat mielenkiintoisia, varsinkin väliseminaari, jossa työryhmät esittelivät oman alansa AMK+ -näyttöjen suunnitelmat. ”Ihan ylpeydellä katsoi sitä, että näin paljon meillä täällä on erilaista osaamista ja osaavia opettajia.” Riitta Muhosen mukaan yhteistyö Joensuun ja Lieksan ammattiopis-

tojen lähihoitajakoulutuksen opettajien kanssa on sujunut todella hyvin. Muhosen mukaan yhteistyön sujuvuuteen on vaikuttanut se, että kehittämistyöryhmään löytyi molemmista oppilaitoksista oikeat ihmiset, jotka haluavat kehittää opetusta, ja joilla on yhteiset tavoitteet ja näkemys. ”Meillä on ollut yhdessä hauskaa ja tapaamiset ovat olleet suorastaan lennokkaita.”

Kehittämistyössä on ilmennyt myös haasteita. Opettajien yhteistyötä on haitannut mm. yhteisen ajan puute. Työryhmän jäsenille ei ole ollut aina helppoa löytää yhteistä suunnittelu-aikaa, mikä on johtanut siihen, että kaikille kehittämistoiminnassa mukana olleille koulutusaloille ei ole vielä syntynyt AMK+ -näyttösuunnitelmaa. Vaikka esimerkiksi

VASTAAVANLAISTA
KEHITTÄMISYHTEISTYÖTÄ
EI OLE MUUALLA SUOMESSA
TOTEUTETTU SYKSYYN 2015
MENNESSÄ.

tietojenkäsittelyn alalta AMK+ -näyttöä ei ole vielä syntynyt, Karelia-ammattikorkeakoulun tietojenkäsittelyn opinto-ohjaaja Sanna Kukkasniemi kertoo, että yhteistyön mahdollisuuksia ammattiopiston kanssa on paljon. Nyt on tehty jo alustavaa työtä opiskelijan opintopolun sujuvoittamiseksi.

Joillakin aloilla yhteistyössä on jo olemassa olevia käytänteitä ja perinteitä. Sanna Kukkasniemi tietää, että jo tätä ennen esimerkiksi pelialalla on tehty luontevaa oppilaitosyhteistyötä Joensuun Tiedepuiston Pelihautomossa, jossa eri koulutusasteilta tulevat opiskelijat harjoittelevat samoissa projekteissa. Peligrafiikat osaa rakentaa ammattiopiston opiskelija kun taas peliälyosaaminen tulee Karelian opiskelijalta. Tällä alalla myös opettajien yhteistyö on luontevaa ja heillä on halua kehittää näitä väyliä opiskelijoille. AMK+ -näyttöjä onkin tarkoitus ryhtyä suunnittelemaan myös pe-

lialle. Useimmilla aloilla yhteistyön toivotaan jatkuvan nyt, kun toiminnassa on päästy hyvään alkuun.

Hyötyä opiskelijalle ja oppilaitoksille

AMK+ -näyttökäytäntö on opinto-ohjaaja Sanna Kukkasniemen mielestä kaikkia hyödyttävä. Tähän mennessä opiskelijan aiempaa osaamista on todennettu ns. AHOT-menettelyllä eli aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisella. AHOT-menettelyä on sovellettu lähinnä yksittäisiin opintojaksoihin kun taas AMK+ -näytöillä opiskelija saa osoitettua laajempia osaamiskokonaisuuksia. Ammattiopistossa annetun laajan AMK+ -näytön ansiosta opiskelijan opiskeluai-ka ammattikorkeakoulussa voi lyhentyä jopa lukukaudella tai peräti vuodella alasta riippuen. Kukkasniemen mukaan

” AMMATTIOPISTO- OPINNOISSA ANNETTAVA AMK+ -NÄYTTÖ VÄHENTÄÄ PÄÄLLEKKÄISYYKSIÄ JA ON SITEN OPISKELIJAN KANNALTA MIELEKÄS VAIHTOEHTO.

olisi kaikkien kannalta järkevää miettiä, mitkä opinnot soveltuvat AMK+ -näytöksi ja tehdä niistä sujuvaan siirtymiseen valmis reitti. ”Näin ei tarvitsisi aina hirveästi käyttää aikaan tähän miettimiseen joka kerta erikseen.”

Pohjois-Karjalan Ammattiopisto Outokummussa opinto-ohjaajana toimiva Eine Paldan näkee Kukkasniemen tavoin AMK+ -näytön opiskelijan näkökannalta hyväksi vaihtoehdoksi. Käytännön työssä on huomattu, että joillakin opintoaloilla toisen asteen ja ammattikorkeakoulun opinnoissa on päällekkäisyyksiä. Tämä puolestaan saattaa aiheuttaa ammattiopistosta ammattikorkeakouluun tulevissa opiskelijoissa turhautumista, sitä kautta poissaoloja ja näin ollen jopa opiskeluajan pitenemistä. Ammattiopisto-opinnoissa annettava AMK+ -näyttö vähentää päällekkäisyyksiä ja on siten opiskelijan kannalta mielekäs vaihtoehto.

Karelia-ammattikorkeakoulun hoitotyön lehtorit Riitta Muhonen ja Merja Nuutinen kertovat, että sairaanhoitajaopinnoissa AMK+ -näyttökäytäntö tulee säästämään myös hoitotyön opettajien aikaa ja resurssia, kun se korvaa tähän asti käytössä olleen ns. AHOT-päivän, jolloin opiskelija on voinut näyttää aiemmista opinnoista kertyneen osaamisensa. Nyt näytön voi antaa jo lähihoitajaopinnoissa AMK+ -näytön avulla.

Opettajat näkevät AMK+ -näytössä paljon etuja. Eine Paldanin mielestä on hyvä, että opiskelija voi halutessaan kokeilla, miltä ammattikorkeakouluopinnot tuntuvat. Opiskelija saa tuntumaa korkeakouluopintoihin, varmuutta opiskeluvailintaan ja osiittaa omasta oppimisestaan, ammattikorkeakoulu puolestaan saa motivoituneen, osaanvan opiskelijan. Myös se on kaikkien etu, jos opiskelija AMK+ -näyttöä kokeiltuaan huomaa, että korkeakouluopinnot eivät olekaan minulle sopiva juttu, Sanna Kukkasniemi lisää.

Opinto-ohjaajana toimiva Kukkasniemi haluaa muistuttaa, että opiskelijan näkökulmasta moni asia vaikuttaa moneen ja se pitäisi ottaa suunnittelussa huomioon. Esimerkiksi kun tullaan opiskelijan rahoitukseen liittyviin asioihin ammattikorkeakouluopinnoissa, huomataan, että ne ovatkin usein monimutkaisia. Siksi sekin asia on syytä huomioida jo AMK+ -näytön suunnitteluvaiheessa.

Kuinka AMK+ -näyttö toimii käytännössä?

Eri koulutusaloille on syntynyt erilaisia AMK+ -näyttöjen toteutussuunnitelmia. Suunnittelutyön lähtökohtana on ollut kunkin alan opettajatyöryhmän yhteinen näkemys siitä, mitä AMK+ -näyttö sisältää, kuinka se sopii yhteen molempien oppilaitosten opetussuunnitelmien kanssa ja miten AMK+ -näyttöä tulisi arvioida.

Esimerkiksi media-alalle suunniteltu AMK+ -näyttö toteutetaan käytännössä portfoliona. Jo nyt ammattiopiston media-alan opinnoissa kerätään näytteitä omasta osaamisesta portfolioon, opinto-ohjaaja Eine Paldan kertoo. AMK+ -näytöksi esimerkiksi radio- ja TV-tuotannon media-assistenttiopiskelija tekee videotyön perusteiden opintoja ja kerää

osaamisestaan näytteitä omaan portfolioonsa sekä täydentää sitä ammattikorkeakoulusta saatavalla kirjallisuudella ja oman oppimisen reflektoinnilla. Media-alan AMK+ -näyttö lyhentäisi opiskelijan kokonaisopiskeluai-kaa vuodella.

Sosiaali- ja terveystieteiden AMK+ -näyttö on suunniteltu lähihoitajaopiskelijoille sairaanhoitajan opintoja ajatellen. Näyttöä varten opiskelija opiskelee itsenäisesti vaaditun määrän ja hänellä on mahdollisuus ohjattuun harjoitteluun ennen näytön antamista. Oppilaitoksessa järjestetään ns. AMK+ -näyttöpäivä, jolloin siihen voi osallistua monta opiskelijaa. Lähihoitajan antaman AMK+ -näytön arvioi ammattiopiston opettaja. AMK+ -näyttö vastaa Kareliassa hoitotyön ensimmäisen lukukauden opintoja ja näin nopeuttaa opiskelijan opiskeluai-kaa Karelia-ammattikorkeakoulun yhdellä lukukaudella. Hoitoalalla AMK+ -näyttö liittyy sairaanhoitajan perusosaamiseen, jota opetellaan ammattikorkeakoulun opintojen alusta alkaen. Näitä taitoja kerrataan ja syvennetään opintojen aikana useaan kertaan, joten ammattitaidon kehittäminen ei jää pelkästään ammattiopistossa annetun näytön varaan Riitta Muhonen kertoo.

AMK+ -näyttöjen käytänteet ovat vielä monelta osin kehittelyvaiheessa. Esimerkiksi AMK+ -näytön kirjaamiseen liittyviä käytäntöjä ei ole vielä päätetty artikkelin kirjoittamisvaiheessa. Yhtenä mahdollisuutena on, että AMK+ -näytöt kirjataan avoimen ammattikorkeakoulun suorituksiksi, joista saa opintosuoritusotteen. Kun AMK+ -näyttö on hyväksytty suoritetuksi, myös PKKY:n opiskelijan näyttötodistukseen tulee merkintä AMK+ -suorituksesta. Karelia-ammattikorkeakoulussa opinto-ohjaajalla ja aloittavan opiskelijaryhmän tutoropettajilla on tieto, mitä AMK+ -merkintä tarkoittaa. Opiskelija ohjataan tekemään sähköisen asioinnin kautta anomus hyväksiluvusta heti opintojen alkaessa. Näin opiskelija pystyy siirtymään opinnoissa eteenpäin viiveettä.

”On tosi tärkeää, että Karelian opoilla, tutoropettajilla ja koulutuspäälliköillä on tietoa tästä. Että tämä asia ei huku ja unohdu” pohtii lehtori Riitta Muhonen. Opinto-ohjaaja Eine Paldan puolestaan painottaa, että ammattiopistossa AMK+ -väylää tulee markkinoida huolella, koska opiskelijalla voi olla paljon muutakin kiinnostavaa valittavaa opinnoissaan. On tärkeää tarjota tätä vaihtoehtoa kaikille asiasta kiinnostuneille, vaikka kaikki eivät siihen lähdekään.

Eine Paldanin mielestä opiskelijan suorittama AMK+ -näyttö tulisi olla Karelian lisäksi ahoitavissa kaikissa muissa-kin ammattikorkeakouluissa. Hän ehdottaakin, että AMK+ -näytöistä tehtäisiin valtakunnallinen käytäntö.

”Ollaan ison ja uuden asian äärellä”

AMK+ -kehittämistoiminnassa opettajat ovat olleet tekemässä uutta luovaa yhteistyötä, joka on koettu merkitykselliseksi kaikkien osapuolien kannalta. AMK+ -toiminnan päätösseminaarissa puhunut Helsingin yliopiston dosentti Arto O. Salonen antoi nyky maailmaan istuvan määritelmän sivistyksestä, joka perinteisesti on ollut opettajien työarkia. Salosen (2015) mukaan sivistys on mitättömyyden tunteen poistamista. ”Sivistynyt ihminen löytää elämänsä merkitysnäköaloja, jotka voimistavat tämän hetken täyteyttä ja ehkäisevät tarkoituksettomuuden kokemuksia.” Muuttuneessa maailmassa Salonen näkee dialogisuuden, jaetun ymmärryksen ja yhdessä ajattelemisen välttämättömäksi. ”Paras meistä on se, joka saa muut loistamaan” Salonen jatkaa.

Opettajien mukaan kehittämistoiminta on ollut antoisaa ja palkitsevaa. Yhdessä suunnittelu ja kehittäminen on koettu pääsääntöisesti positiivisena, ja toisen oppilaitoksen opintoihin ja toimintatapoihin tutustuminen on koettu mielekkääksi ja kiinnostavaksi. Yhteinen kokemus on, että ammatillisen kehittymisen näkökulmasta opettajien on hyödyllistä tietää oman alansa koulutuksesta eri koulutusasteilla ja tunnistaa opinnoissa olevia yhteneväisyyksiä ja eroja sekä toisen oppilaitoksen toimintakulttuuria.

AMK+ -kehittämistoiminta on lisännyt innostusta oman työn kehittämiseen laajemminkin. Esimerkiksi Karelian sosiaali- ja terveystieteiden opettajat ovat innostuneita opetuksen pedagogisesta kehittämisestä tiimioppimisen suuntaan. Mukana ollut Karelian hoitotyön lehtori Riitta Muhonen esittääkin toiveen: ”Juuri nyt pitäisi antaa mahdollisuus kehittämistyölle, kun innostus on syttymässä, ja jo vähän syttynyt, eikä puhaltua sitä sammuksiin.”

Salonen, Arto O. 2015: Jaettu asiantuntijuus ja uuden ajan oppimiskulttuuri. Seminaariesitys AMK+ -toiminnan päätösseminaarissa 8.5.2015. Luettavissa osoitteessa <http://www.slideshare.net/aosalone/jaettu-asiantuntijuus-ja-uuden-ajan-oppimiskulttuuri>

TIIMIOPPIMINEN LISÄÄ OPISKELU- VIIHTYVYYTTÄ

”Tiimioppiminen oli itselleni ennen kokematonta ja uutta. Pidin sitä hyvänä, koska se innoitti minua opiskelemaan myös itsenäisesti eri asioita, joita pystyi käyttämään tiimin hyödyksi.” opiskelija (PKKY)

Tiimioppiminen on herättänyt paljon innostusta ja kiinnostusta Karelia-ammattikorkeakoulun ja Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän opettajissa ja esimiehissä. Se on hyvä, koska haluamme olla ajan hermolla. Yhteisön merkityksen oivaltaminen on ollut yksi merkittävimmistä viimeaikaisista oppimista koskevista ajattelutavan muutoksista. Oppiminen ei siis ole vain yksilöllinen prosessi, vaan oppijoiden tehtävänä on sekä tehdä yhdessä että oppia yhdessä. Tällaista toimintatapaa edustaa myös Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään -hanke. Molempien organisaatioiden henkilökunta on toteuttanut hankkeen eri osakokonaisuuksia tiimioppimisen hengessä, yhdessä

uutta luoden. Seuraavaa askelta tiimioppimisen edistämiseksi ollaan juuri ottamassa. Valmentavan työotteeseen ja tiimioppimiseen perehtyvä valmennus on juuri startannut.

Miksi siis tiimioppiminen?

Työelämässä arvostetaan yrittäjyyttä, luovuutta, vuorovaikutustaitoja – tiimityötaitoja, ja juuri näitä on opetettu aivan liian vähän. Eli koulu ei ole kasvattanut työelämän tarvitsemia tiimityöläisiä. Yksilökeskeiseen opiskeluun perustuvassa koulunkäynnissä opiskelijat esittelevät oppimistaan opettajalle, mutta eivät opi hankkimaan ja hyödyntämään tietoa tiimin hyväksi.

Oppimiseen tarvitaan oppimiskaaren kaikki vaiheet: osallistuminen – on tehtävä jotakin, reflektointi – on pohdittava oppimiskokemusta, teoreettinen tarkastelu – on ymmärrettävä teoreettinen yhteys opittuun, toteuttaminen – on sovellettava koettu käytännön ongelmiin. Tiimioppimisessä nämä vaiheet toteutuvat.

Syvällisen ammatillisen asiantuntijuuden kehittymisen on edellytyksenä metakognitiivisten taitojen oppiminen. Oppimisympäristössä, joka tukee metakognitiivisten taitojen kehittymistä, oppijoiden on mahdollista osallistua aktiivisesti toiminnan suunnitteluun sekä ohjaamiseen ja arviointiin. Tällöin oppimaan oppiminen, itseohjautuvuus, kyky arvioida omaa toimintaa ja osaamista, oman osaamisen jakaminen ja toisilta oppiminen, sitoutuminen yhteisiin päämääriin ja arvoihin sekä usko omiin ammatillisiin kykyihin kehittyvät ja lisääntyvät.

”Tiimioppiminen on uusi ja raikas tapa oppia asioita ja mahdollistaa erilaisten oppijoiden oppimisen.” opiskelija (PKKY)

Mitä tiimioppiminen on?

Tiimioppiminen on yhteistoiminnallinen, vuorovaikutuksellinen ja vastuullinen oppimismetodi, jossa kaikki tiimin jäsenet vaikuttavat oppimiseen. Jokaisella tiimin jäsenellä on vastuu omasta ja yhteisestä oppimisesta. Tiimioppiminen muistuttaa työelämän toimintatapaa, koska yhä useammassa työtehtävässä tarvitaan yhteistyö-, johtamis- ja vuorovaikutustaitoja. Tiimioppimisen myötä opiskelijoista

”
YKSILÖKESKEISEEN
OPISKELUUN PERUSTUVASSA
KOULUNKÄYNNISSÄ OPISKELIJAT
ESITTELEVÄT OPPIMISTAAN
OPETTAJALLE, MUTTA EIVÄT OPI
HANKKIMAAN JA HYÖDYNTÄMÄÄN
TIETOA TIIMIN HYVÄKSI.

kehittyy monialaiseen tiimityöskentelyyn kykeneviä tulevaisuuden osaajia. Tiimimuotoinen opiskelu mahdollistaa työelämässä tarvittavien taitojen harjoittelun, projektityötaitojen kehittymisen, oppijan aktiivisen roolin sekä sisäisen yrittäjyyden ja luovuuden hyödyntämisen.

Oppimistilanteessa oppimisen on oltava aktiivista, ajattelua ja pohdintaa sisältävää toimintaa, ja se tekee tiimioppimisesta vaativaa. Yhdessä tuotettu tieto on usein monipuolisempaa kuin itsenäisen työskentelyn seurauksena tuotettu tieto. Tiimissä opiskelu mahdollistaa vuorovaikutustaitojen ja dialogin oppimisen sekä itsetuntemuksen lisääntymisen, jolloin lisääntyy rohkeus omien ajatusten ja mielipiteiden

” RAKENTAVAN JA SUORAN PALAUTTEEN KAUTTA OPISKELIJALLE AVAUTUU MAHDOLLISUUS KEHITYÄ NIIN AMMATILLISESTI KUIN IHMISENÄ.

esiin tuomiseen kaikkien hyväksi. Kokemukset ja ajatukset konkretisoidaan dialogissa ja oppijat saavat itse kokeilla ja tehdä johtopäätöksiä, kun oppimista ei kontrolloida liikaa säännöillä ja rajoittavilla käytännöillä. Oppiminen ei ole aina helppoa eikä miellyttävää. Usein parhaat kokemukset ja opit saadaan, kun uskaltaudutaan laajentamaan mukavuusalueita. Tiimioppimisessa tyyli on vapaa, tärkeintä on oppiminen, itseohjautuvuus, tiimin tuki ja tavoitteellinen toiminta.

”Muiden kanssa työskenteleminen, muiden huomioiminen ja muiden työskentelytapoihin tottuminen on ollut opettavaisinta.” opiskelija (PKKY)

Tiimissä kirkastetaan yhdessä oppimisen tavoitteet ja tiimi jouduttaa ja tehostaa sekä yksilön että yhteisön oppimista. Omatoimisuus, vuorovaikutustaidot, halu kehittyä ja haastaa itseään ovat avainasemassa opiskeltaessa. Uskallus

ja rohkeus kokeilla erilaisia asioita ja innostunut asenne ovat myös tärkeitä. Vastuunotto omista opinnoista ja niiden etenemisestä vaatii opiskelijalta sitoutumista ja itsekuria, mutta antaa myös paljon. Tiimeissä ihmiset voivat tehdä asioita, joihin he eivät yksin pystyisi. Tärkeää on yhdessä onnistumisen tunne, mutta yhdessä myös epäonnistumiset on helpompi kestää.

Lähihoitajaksi opiskeleva Niina Ahponen Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä ammattiopisto Lieksasta kertoo, että ei haluaisi missään tapauksessa palata enää entiseen tapaan opiskella. Hänen mukaansa tiimissä opitaan hyvin työelämän taitoja ja tulee rohkeutta ongelmien ratkaisemiseen, kun tiimissä ratkotaan ristiriitoja. Niina kertoo, että vastuullisuus kasvaa ja opiskeluun pitää panostaa. Enää ei riitä, että istuu vain tunnilta. ”Tiimistä tulee oma pikku porukka, jossa pystyy olemaan rennosti ja oma itsensä. Siitä tulee tuttu ja turvallinen.”

”Olen tykännyt, koska opiskelu on paljon kivempaa ja oppiminen parempaa, koska kuulet monta mielipidettä ja opit paremmin ja se jää paremmin mieleen.” opiskelija (PKKY)

Oppimisen arviointi perustuu itsearviointiin, vertaisarviointiin sekä tiimiopettajan arviointiin. Rakentavan ja suoran palautteen kautta opiskelijalle avautuu mahdollisuus kehittyä niin ammatillisesti kuin ihmisenä. Yksi tärkeimmistä asioista on opiskelijan omien vahvuuksien ja kehittymiskohtien löytäminen ja tunnistaminen.

Mikä on valmentajan rooli?

Tiimin valmentaminen on oppimisympäristön rakentamista. Valmentaja huolehtii innostavan, kannustavan ja avoimen yhteisön ja tekemisen kulttuurin toteutumisesta. Valmentajan tehtävänä on huolehtia, että tiimin työskentelylle asettamat tavoitteet ovat selkeät ja yhteisesti ymmärretyt. Valmentaja tukee tarvittaessa tavoitteen asettelussa. Hän tukee ja arvioi sekä tiimin oppimista että jokaisen opiskelijan henkilökohtaista oppimista seuraamalla opintojen edistymistä ja tukemalla oppimisprosessia eteenpäin. Valmentamisessa oleellista on kontrollin minimointi ja luottamuksen maksimointi.

Valmentava ote on tietoisuuden ja vastuunottamisen herättämistä oppijassa sekä vahvuuksien esiin saamista. Uusien näkökulmien, mahdollisuuksien ja oivallusten etsiminen yhdessä oppijan kanssa kuuluvat valmentamiseen. Valmentaja kohtaa, kysyy ja kuuntelee. Hän antaa tilaa ja vapautta sekä synnyttää dialogista kulttuuria, on läsnä. Valmentaja kannustaa sekä oppijoita että itseään venymisalueelle. Hän ohjaa uuden tiedon synnyttämiseen, reflektointiin ja palautteen vastaanottamiseen.

Organisaatioiden yhteistä osaamisen kehittämistä

Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä ja Karelia-ammattikorkeakoulu ovat siis rohkeasti astuneet uuteen pedagogiseen aikaan, jossa valmentava työote ja tiimioppiminen ovat osa valmentavan opettajan arkea. Syyskuussa 2015 alkanut valmennus (5 pv) on kerännyt yhteen eri alojen opettajia ja esimiehiä pohtimaan, miten tiimioppimisen käytäntöjä viedään arkeen.

MARI KARJALAINEN, projektityöntekijä, Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä
TIMO RUI, projektipäällikkö, Karelia-ammattikorkeakoulu

TEKEMÄLLÄ OPPII - MYÖS OPETTAJA!

J oensuussa on järjestetty vuodesta 2007 lähtien tiede-, ympäristö- ja teknologiafestivaali SciFestiä, jonka tarkoitus on tuoda tiedettä esille mielenkiintoisella tavalla. SciFestin kohderyhmänä ovat koululaiset ja opiskelijat, joiden tuleviin opiskelu- ja uravalintoihin festivaalin avulla on pyritty antamaan lisäajatuksia. SciFestissä kaiken toiminnan keskiössä on alusta asti ollut tekeminen: tiedettä, ympäristöä ja tekniikkaa on tuotu esille nimenomaan toiminnallisten työpajojen kautta. Muunlaiset, esimerkiksi pelkkien roll-uppien varaan rakennetut esittelypisteet, ovat olleet suorastaan pannassa.

Karelia-ammattikorkeakoulu ja PKKY ovat olleet mukana SciFestissä työpajojen tekijöinä sen alusta lähtien. Näiden koulutusorganisaatioiden työpajoissa on voinut tehdä ja samalla tutustua erilaisiin viestintäteknologian ratkaisuihin, kuten vaikkapa radio-ohjelmien tekoon, valokuvaamisen eri puoliin tai verkkosivujen ylläpitoon. Työpajoissa on pääsyt myös rakentamaan ja testaamaan omia teknisiä laitteita tai ajamaan sähköpyörällä. Karelia-amk:n ja PKKY:n SciFestissä pitämien työpajojen palaute on ollut jopa kiittävä.

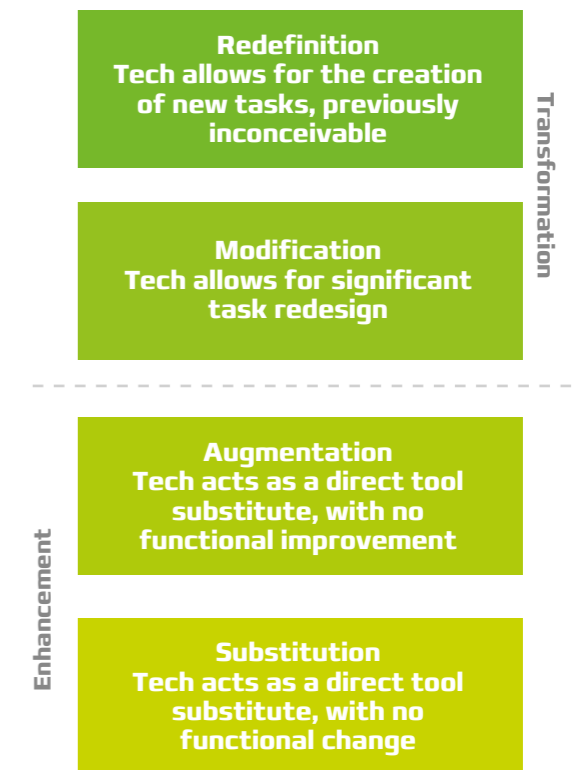
SciFestin suosion ja onnistumisten innoittamina ”Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään” -projektin toimijoiden kesken pohdittiin, että eikö tuota samaa toimintakonseptia voitaisi soveltaa myös opettajiin, nimenomaan herättämään heidät kohtaamaan nopeasti digitalisoituva yhteiskunta. Siinä missä valtaosa opiskelijoista käyttää uusia kommunikointivälineitä jo sujuvasti, eikö opettajienkin pitäisi pystyä lähes samaan, tai ainakin ymmärtämään miten ja missä nykyisessä teknologiakehityksessä mennään? Mitä ne nuoret niillä älypuhelimillaan näpräävät tai tableteillaan tekevät, miten opettaja voisi hyödyntää laitteita omassa toiminnassaan?

Mobi15 – digitaalisen pedagogiikan päivä

Asian konkretisoimiseksi PKKY:llä oli jo järjestetty ensimmäinen mobiileihin liittyvä tapahtuma vuonna 2014 teemalla Mobi2014. Tästä, SciFestistä ja muualta saatujen kokemusten perusteella ”Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään” -hankkeessa päätettiin järjestää niin PKKY:n kuin Karelian opettajille ja henkilökunnalle suunnattu tekemällä oppimisen teemapäivä nimellä ”Mobi15 – digitaalisen pedagogiikan päivä”. Ajatus oli tosiaan tuoda mobiilien maailmaa tutuksi niin ajatuksia herättävän esityksen kuin ennen kaikkea eritasoisille käyttäjille suunnattujen toiminnallisten työpajojen kautta. Työpajojen erikoisuus oli, että niissä opettivat myös PKKY:n opiskelijat, eli opettaja-oppilas -suhde käännettiin ”väärän kuninkaan päivä” -tyyppisesti päinvastaiseksi kuin normaalisti.

”Mobi15 – digitaalisen pedagogiikan päivä” koostui sekä luennosta että erilaisista työpajoista. Päivän aloitti Benjamin Harf luennollaan ”Mobioppiminen – tekniikkaa vai pedagogiikkaa”. Luennoitsija oli aiemmin työskennellyt Prakticum in aikuiskoulutuskeskuksessa, jossa hän johti muutosta 1:1 (one-to-one) -pedagogiikan käyttöönotossa

tutkintotavoitteisessa koulutuksessa. Luennossaan Harf painotti SAMR-mallia.

SAMR-malli havainnollistaa neljä eri tasoa, jolla teknologiaa voidaan hyödyntää oppimisessa. Alimmalla tasolla (Substitution) aikaisemmin esim. paperilla ja kynällä tehty oppimistehtävä on siirretty sellaisenaan sähköiseen muotoon. Ylimmällä tasolla (Redefinition) teknologiaa käytetään oppimistehtäviin uusilla tavoilla, jotka eivät olisi mahdollisia ilman teknologiaa. Mitä korkeammalle tasolle päästään, sitä suurempi tutkimusten mukaan on teknologian vaikutus oppimiseen. Kuitenkin vain etenemällä portaalta toiselle varmistetaan, että oppimista tapahtuu, vaikka M- tai R-tason soveltaminen epäonnistuisi.

klo 10.15 – 11.00	klo 11.15 - 12.00	klo 12.15 - 13.00
Paja 1. Windows mobiili tutuksi	Paja 1. Windows mobiili tutuksi	Paja 1. Windows mobiili tutuksi
Paja 2. Androidi tutuksi	Paja 2. Androidi tutuksi	Paja 2. Androidi tutuksi
Paja 3. IOS – Apple tutuksi	Paja 3. IOS – Apple tutuksi	Paja 3. IOS – Apple tutuksi
Paja 4. Pedagoginen paja	Paja 4. Pedagoginen paja	Paja 4. Pedagoginen paja
Paja 5. Sosiaalisen median paja / Facebook	Paja 5. Sosiaalisen median paja / Instagram	Paja 5. Sosiaalisen median paja / WhatsApp

Benjamin Harf luennoimassa. Kuva: Tuomas Partanen.

Iltapäivän ohjelmassa oli erilaisia työpajoja: Android tutuksi, Windows tutuksi, iOS & Apple tutuksi. Opiskelijat vetivät sosiaalisen median työpajoja sekä Instagramista että Facebookista. Yksi ryhmistä oli ns. pedagoginen keskusteluryhmä, jossa Benjamin Harf keskustelutti osallistujia erilaisista teknologisista ratkaisuista ja kokemuksista koulun arjessa. Tämä ryhmä oli jatkuvasti täysi ja se koettiin hyvin mielekkääksi. Pedagogisessa pajassa oli yhtenä vetäjänä myös ”Mobiileilla työssäoppimista ohjaamaan” -julkaisun toteuttamissa mukana ollut opettaja Kaija Mattila. <http://salpro.salpaus.fi/topo/mobiileilla-tyossaoppimista-ohjaamaan.pdf>

Positiivisia kokemuksia

Koulutuspäivän osallistujaryhmä oli hyvin heterogeeninen: tv- ja teknologiaosaaminen oli kirjavaa. Kaikkia osallistujia yhdisti kiinnostus aiheeseen, ja osa oli jo työssään hyödyntänyt pidempäänkin erilaisia laitteita mm. tabletteja. Palautteista kävi ilmi, että aloitusluento oli mielenkiintoinen ja ajatuksia herättävä. Kokemukset ja esimerkit hyvin havainnollistettuna saivat seminaariväen kiinnostumaan päivän tarjonnasta enemmän, kuten muutamassa palautteessa oli mainittu. Pienryhmissä toiminutta pajatyöskentelyä kiiteltiin ja opiskelijoiden toimiminen kouluttajina koettiin positiiviseksi.

Opiskelijoiden kokemukset toimia kouluttajina olivat hyvät. Tutut sovellukset ja toimintaympäristö antoivat heille turvallisen pohjan lähteä perehtymään aiheeseen uudesta näkökulmasta: ohjelmien käytön näkökulmasta. Samaiset opiskelijat toimivat tämän jälkeen myös uudelleen some-kouluttajina seuraavassa henkilöstön koulutustilaisuudessa.

Benjamin Harf vetämässä pedagogista keskusteluryhmää. Kuva: Tuomas Partanen.

KOMMENTTEJA

”Koulutus oli ajatuksia avartava ja hyvin järjestetty. Benjamin luento oli mukaansa tempaava ja hän esitti asiat selkeästi ja hyvin esimerkein. Tiloja hiukan piti etsiä, mutta alun hyvän pohjustusluennon ja makoisan pullakahvin jälkeen se ei haitannut :)”

”Opiskelijoiden sos. median paja oli harmillisesti jaettu sovelus/tunti, joihin kaikkiin olisi voinut osallistua, mutta kun niitä toisiakin pajoja oli. Hyvä, että oli opiskelijat kertomassa asioista. Androidi-pajassa ei ollut selkeää ”ohjelmaa” ja jäi tunne, ettei kännykkä oikein riittänyt välineeksi.”

”Kaiken kaikkiaan hyvä koulutus - olisi voinut olla vähintään koko päivän pituinen.”

”Kiitokset järjestäjille!”

”Aamun luento tosi hyvä ja asiantunteva. Aikon porukka osasi asiansa ja pedagoginen paja antoi ajatuksia uusista oppimisympäristöistä. Kaksytä vuotta tätä odotin ja seuraava sukupolvi vieköön työn loppuun. Kiitoksia järjestäjille.”

”Ajankohtaista ja tärkeää asiaa, toivottavasti kaikki opettajat kiinnostuisivat näistä mahdollisuuksista! Säännöllisesti vain näitä some-pajoja jatkossakin. Ryhmissä voisi alussa olla osallistujien esittäytyminen. Nuorten vetämänä huipputtu :) Kiitos!”

MERVI LEMINEN, maakuntakorkeakoulukoordinaattori, Karelia-ammattikorkeakoulu
MARJA-LIISA RUOTSALAINEN, projektipäällikkö, Karelia-ammattikorkeakoulu

HYVÄ KUMPPANI OPETTAA HYVIÄ KÄYTÄNTÖJÄ

Luottamus ja keskinäinen kunnioitus

Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän (PKKY) ja Karelia-ammattikorkeakoulun (Karelia-amk) yhteistyö toimii sujuvasti. Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän johtaja Ilkka Pirskanen kuvailee yhteistyötä Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa seuraavasti: *”Yhteistyö on avointa, toinen toisiaan arvostavaa. Organisaatioiden välillä on paljon luottamuspääomaa, joka mahdollistaa paljon asioita. Siten yhteistyö on todella helppoa. Mahdollinen yhteistyön hidaste on kummankin organisaatioiden omissa toimintatavoissa ja käytännöissä, joiden muuttaminen ja yhteensovittaminen ottavat monesti paljon aikaa. Käytännön arjen pyörittäminen ei olekaan aina niin yksinkertaista kuin tahtotila.”* Ammattikorkeakoulun rehtori Petri Raivo myötäilee ja hänen on helppoa olla ihan samaa mieltä Pirskasen kanssa.

Hän tuo esille yhteistyön molempia osapuolia hyödyttävänä. Raivo toteaa, että: *”kaikki voittaa tässä yhteistyössä, mutta ei välttämättä yhtä paljon samanaikaisesti. Joskus kannattaa tehdä pieniäkin asioita yhdessä, että saadaan isompia asioita eteenpäin”*. Johtajien mielestä yhdessä tehdyt asiat ovat aika isoja ja niissä ollaan oltu edelläkävijöitä. Sujuvan väylän ja AMK+ -toiminnan kautta on saatu jopa kansainvälistä näkyvyyttä ja toimintaa on esitelty kansainvälisillä foorumeilla mm. kiinalaisille. Molemmat johtajat alleviivaavat voimakkaasti keskinäistä luottamusta ja toinen toistensa kunnioitusta. Kun voidaan rehellisesti ja kaveria kunnioittaen tehdä yhteistyötä, niin tuloksiakin syntyy. PKKY:n kehittämisjohtaja Jatta Herranen toteaa, että: *”yhteistyö on sujunut tosi hienosti, kaikki pohjatytöt on tehty yhdessä ja toimenpiteet on mietitty yhdessä avoimesti ja luottamuksellisesti. Haasteena ovat toki olleet käytännön tekijöiden erilaiset tulokulmat, pienetkin asiat voivat käytännössä olla vaikeita yhteen sovittavia, jos käytänteet arjessa ovat oppilaitosten välillä hyvinkin erilaisia. Johdon näkökulmasta asiat näyttävät helpommin ratkaistavilta kuin mitä ne arjen työssä ovat. Hyvin positiivisissa merkeissä yhteistyötä on kuitenkin tehty ja asioissa edetty.”*

Vertaistuki

Sekä Raivo että Pirskanen tuovat esille sen, miten tärkeää johtajien keskinäinen vertaistuki ja toinen toistensa sparraaminen on. Monista asioista käydään johtajien kesken avointa ja luottamuksellista keskustelua.

Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään hanke on lisännyt ja laajentanut yhteistyötä erilaisten henkilöryhmien kesken. PKKY:n suunnittelujohtaja Anne Karppinen toteaa, että: *”erityisesti projekti- ja kehittämissä tehtävissä eri painopistealoilla olevien ihmisten kesken on tapahtunut hyvin paljon yhteistyön tiivistämistä, ja vaikka mennäänkin asioissa eri tahtia tai eritavalla, niin se että keskustelu herää eri organisaatioiden käytännöistä ja toimintatavoista ihmisten kesken, toimii hyvin kimmokkeena yhteiselle kehittämiselle.”* Karppinen myös korostaa, että yhteistoiminta koskettaa niin monia ihmisiä, että hyvästä ideasta on matka käytännön toimintaan usein ajallisesti pitkä ja tarvitaan paljon yhteistä keskustelua, pohdintaa ja

SUJUVAN VÄYLÄN JA
AMK+ -TOIMINNAN KAUTTA ON
SAATU JOPA KANSAINVÄLISTÄ
NÄKYVYYTTÄ JA TOIMINTAA ON
ESITELTY KANSAINVÄLISILLÄ
FOORUMEILLA MM. KIINALAISILLE.

sparrausta asioiden eteenpäin saamiseksi. Hän tuo esille, että erityisesti hankesuunnittelussa yhteistyö tekijöiden kesken on ollut äärettömän mukavaa ja jatkuvasti kehittyvää. Tämä yhteissuunnittelu on muodostunut erittäin hyväksi käytännöksi Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään -hankkeen myötä.

Alueen ja työnantajien etu ratkaisee

Organisaatioiden yhteistyö palvelee ennen kaikkea koko Pohjois-Karjalan etua. Kaikissa maakunnissa tämä yhteistyö ei ole itsestään selvää ja toimivaa. Sekä Karelia-ammattikorkeakoulu että Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä ovat ylpeitä toimivasta yhteistyöstään ja aluetta palvelevasta

SEKÄ KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU ETTÄ POHJOIS-KARJALAN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ OVAT YLPEITÄ TOIMIVASTA YHTEISTYÖSTÄÄN JA ALUETTA PALVELEVASTA ROOLISTAAN.

roolistaan. Raivo toteaa, että: *”tärkeää on, että nuoret saadaan koulutettua, että heillä on jatkokoulutusmahdollisuuksia, heidän työelämäyhteydet ovat hyvät ja osaamisen taito on korkealla. Kaiken tämän varmistamiseksi yhteistyö on tärkeää. On helppoa olla samalla puolella näiden asioiden eteenpäin viemisessä.”* Pirskanen myötäilee ja jatkaa, että: *”kaikkein tärkein asia yhteistyössä on, että opiskelijat löytävät vihreämmän oksan kuin missä he nyt ovat eli työpaikan tai jatko-opintopaikan.”*

Tärkeää on myös se, kuinka oppilaitokset näkyvät yhdessä muihin kumppaneihin päin ja erityisesti työelämäkumppaneille. Karelia-amk:n tutkimus- ja kehittämisjohtaja Anne

Ilvonen korostaa, että: *”kun paremmin toimitaan yhteen ja tiedetään toistemme toiminnasta ja kehitetään toimintaa yhdessä, niin sitä kautta palvelaan myös alueen työelämää paremmin ja tätähän meiltä varmasti myös odotetaan.”*

Yhteistyössä tulevaisuuteen

Tulevaisuuden suunnitelmia ja käytännöistä sopimista tarvitaan myös jatkossa, jotta hienot suunnitelmat saadaan vakinaistettua arkeen. Yhteistyötä on mahdollisuus jatkossa konkretisoida vielä pidemmälle erityisesti alueen elinkeinoelämää ja esimerkiksi sosiaali- ja terveysalaa palvelevassa toiminnassa. Johdolla on vahva näkemys siitä, että suomalaisella ammattikorkeakoululla ja ammatillisella toisella asteella voi olla maailmalla annettavaa koulutuksen kehittämiseen. Oppilaitokset ovat yhdessä vahvoja toimijoita ja pystyvät tarjoamaan laadukasta koulutusta kansainvälisestikin.

Tulevaisuudessa yhteistyöllä varmistetaan myös parempi osaavan työvoiman saatavuus alueella. Pirskanen toteaa, että: *”me voimme yhdessä toimien vielä nykyistäkin paremmin palvella alueen työnantajia hyvin monilla eri tavoilla esim. aikuiskoulutuksen kautta, mutta myös niin, että tämän yhteistyön takia meiltä valmistuvat ja ammattikorkeakoulusta valmistuvat opiskelijat ovat parempia ja valmiimpia auttamaan työnantajia menestykseen. Yhteistyö luo lisäarvoa kaikille.”*

Karelia-amk:n vararehtori Pekka Auvinen muistelee vanhoja sen verran, että ensimmäisten strategisten sopimusten laadintojen aikoihin 2010-luvun alussa poliittiset linjaukset koulutuskumppanuuksien toteuttamiseksi olivat toisenlaisia. Ja tällainen eri koulutusasteita edustavien koulutusorganisaatioiden tiiviimpi yhteistyö on edustanut Suomessa edelläkävijyyttä. Tästä on hyvä mennä yhdessä eteenpäin ja kehittää edelleen asioita yhdessä. Käytännössä yhteinen toiminta juurtuu arkeen huomioimalla yhteistyöstrategioissa, hiomalla prosesseja, jatkamalla molemmin puolin hyvien käytänteiden jakoa benchmarking-hengessä ilman kilpailuasetelmaa ja toisiaan arvostaen. Yhteinen kehittäminen ja tekeminen jatkuvat aktiivisesti sekä strategisen että käytännön tekemisen tasolla.

Karelia-ammattikorkeakoulu ja Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä ovat strategisia kumppaneita, jotka ovat tehneet yhdessä pitkäjänteistä kehittämistyötä yhteisten tavoitteiden mukaisesti. Yhteistyö on konkretisoitunut yhdessä määriteltyihin teemoihin, jotka tähtäävät opintojen sujuvaan etenemiseen ja valmistumisen jälkeiseen työllistymiseen, parhaiden käytäntöjen jakamiseen ja yhteiseen kehittämiseen sekä kilpailukykyisen ja laadukkaan toiminnan toteuttamiseen.

Yhteistyö on resursoitu monikanavaisesti, mutta tärkeimpänä yhteistyön mahdollistajana on toiminut Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä erillusrahoitus ”Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään” -hankkeelle. Hanke on mahdollistanut laajamittaisen, useita toimijoita sitouttavan ja toimintoja kehittävän toteutuksen. Yhteistyötä on toteutettu myös rakennerahastohankkein ja omalla rahoituksella.

Tässä julkaisussa kuvataan strategisen yhteistyön kokonaisuutta vuosina 2014 – 2015 ennen kaikkea Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään -hankkeen toteutuksen puitteissa. Julkaisun kirjoittajat ovat molempien organisaatioiden henkilöstöä, jotka ovat olleet mukana toteuttamassa hankkeen toimenpiteitä.

